

Lóránd Péter – Osztermayer Erzsébet – Örvös Ferenc

A Pakson letelepedett
OSZTERMAYER
család

Lóránd Péter – Osztermayer Erzsébet – Örvös Ferenc

A Pakson letelepedett
OSZTERMAYER
család

Lóránd Péter – Osztermayer Erzsébet – Örvös Ferenc

A Pakson letelepedett
OSZTERMAYER
család

Paks, 2016

© Írta, összeállította és a képeket válogatta:
Lóránd Péter, Osztermayer Erzsébet és Örvös Ferenc

© A nyomdai előkészítést végezte:
Legeza László dr.

© Kiadói jogok tulajdonosai:
a szerzők és a Veszprémi Megyei Levéltár

© A könyv részleges vagy teljes felhasználása csak
a szerzők (vagy családi jogutódjaik) engedélyével és
a Veszprémi Megyei Levéltár hozzájárulásával lehetséges

Az első borítón:

A Magyarországra kivándorló svábok a Dunán elhajóznak Wackerstein várkastélya előtt
(Aus d. Kunstanst. d. Bibliogr. Inst. in Hildbh., Eigenthum d. Verleger, 1840)

A hátsó borítón:

A dunamenti svábok címere (Hans Diplich tervezte 1950-ben)
(Forrás: Adam-Müller-Guttenbrunn: Der „Erzschwabe“ und seine Gedenkstätten)

Magánkiadás (2016)

ISBN 978-615-80528-2-5 (pdf)

**A könyv letölthető a Magyar Elektronikus Könyvtár
honlapjáról (mek.oszk.hu)**

TARTALOMJEGYZÉK

1. Előszó **7**
 2. Szemelvények Paks történetéből **9**
 3. Osztermayer Mihály (1791–1852), a paksi Osztermayerek ősatya **23**
 4. Osztermayer Mihály (1791–1852) és első felesége, Arnold Anna leszármazottjai **25**
 - 4.1. Osztermayer Keresztély (1814–1887) és családja **25**
 - 4.1.1. Osztermayer Keresztély (1848–1912) és családja **30**
 - 4.1.2. Osztermayer Ferenc (1855–1901) és családja **39**
 - 4.1.3. Osztermayer Mihály (1857–1909) és családja **42**
 - 4.1.3.1. Osztermayer János (1891–1958) és családja. Az Örkényiek. **51**
 - 4.1.3.2. Osztermayer (Örvös) Ferenc (1896–1980) és családja **53**
 - 4.1.3.3. Az Osztermayerek kapcsolata a Mayer és a Haaz családokkal **70**
 - 4.2. Osztermayer Ferenc (1816–1904) és családja **74**
 - 4.3. Osztermayer Mihály (1819–1874) és családja **75**
 - 4.4. Osztermayer József (1822–1850) és családja **77**
 - 4.5. Osztermayer János (1824–1884) és családja **88**
 - 4.6. Osztermayer Antal (1827–1882) és családja. Nazarénus Osztermayerek. **94**
 - 4.6.1. Osztermayer Lajos (1890–1960) és családja **100**
 5. Osztermayer Mihály (1791–1852) és második felesége, Haman Erzsébet leszármazottjai **113**
 - 5.1. Osztermayer Katalin (1835–1904) és családja **113**
 - 5.2. Osztermayer István (1837–1895) és családja **114**
 6. Epilógus **115**
- Felhasznált irodalom **116**

„Nézd ezt a fát. Látod a sok falevelet rajta? Mindegyiknek, még a legkisebbiknek is van mélyen lent a földben egy kis hajszálgökerecskéje, mely étellel látja el. Ősszel lehull a levél, igaz. Minden ősszel lehull. De annak a kis hajszálgökerecskének a jóvoltából visszatér újra minden tavasszal. Ha azonban a gyökérszál pusztul el ott a föld alatt, a levelecske nem tér vissza többé, s idő múltával elpusztul a fa is. Mert a gyökérben van az élet, érted? Aki pedig elmegy, nem viheti magával a gyökereket. S akinek nincs gyökere, az elvész.”
(Wass Albert)

A kutató „Triumvirátus”: Örvös Ferenc, Lóránd Péter és Osztermayer Erzsébet.
A szerzők első találkozásakor, 2007. március 30-án, Fülöp Márta lakásán (Paks, Rákóczi u. 2.) készített kép.

A szerzők külön és kiemelt köszönettel tartoznak Fülöp Mártának a hatalmas segítségért, melyet különösen Osztermayer Antal (1827–1882) leszármazottjainak adatszolgáltatásával nyújtott!

1. ELŐSZÓ

A Pakson letelepedett Osztermayer család történetének, adatainak és fontosabb képeinek összegyűjtése Lóránd Péter ötlete volt, melyhez nagy örömmel és azonnal csatlakozott Osztermayer Erzsébet és Örvös Ferenc. Az elhatározást éveken át tartó, kitartó és aprólékos munka követte, születési, házassági és elhalálozási anyakönyvekből az adatok kimásolása, a még élő családtagokkal történő hosszas beszélgetések, temetők bejárása stb. Az eredmény: az Osztermayer családról egy meglehetősen részletes, de sajnos nem mindent tartalmazó családtörténeti könyv. Az utolsó pillanatok egyikében született a mű, mert az idősebb családtagok még el tudták mondani emlékeiket, mely sokban segítette a munkát. Ugyanakkor nem lehetett a végére érni, számos információhoz már nem tudtunk hozzáférni.

Köszönettel tartozunk mindazoknak a személyeknek és intézményeknek, akik munkánkat segítették:

- Bence Barnabás (Paks, Fehérvári út 4/A.),
- Fülöp Márta (Paks, Rákóczi F. u. 2.),
- Hoffmann József (Szepi) és családja (Paks, Pál u. 6.),
- Keresztes Pál dr. plébános (Paks)
- László Imréné sz. Osztermayer Mária (Paks, Szent István tér 22.),
- Legeza László dr. (Budapest II., Gazda u. 6.),
- Óbányai (Osztermayer) Teréz (Paks, Virág u. 54.),
- Osztermayer Pál és neje, Németh Teréz (Ajka),
- Örvös (Osztermayer) István (Paks, Tolnai u. 79.),
- Potoczky Ivánné sz. Osztermayer Mária (Paks, Vak Bottyán u. 34.),
- Megyei Levéltár, Veszprém,
- Városi Könyvtár, Paks,
- Magyar Országos Levéltár, Budapest,
- Katolikus temető, Paks, Széchenyi tér,
- Kálvária temető, Paks.

Az anyakönyvi adatokat, főként a születési, házasságkötési és elhalálozási dátumokat alapvetően a paksi katolikus plébánia anyakönyveiből másoltuk ki – reméljük kevés hibával –, ezért elsősorban a Pakson élő Osztermayerek szerepelnek a könyvünkben. A családfák összeállításakor törekedtünk az egységes kivitelre és tartalomra, pl. az azonos generációkat egy magasságban jelöltük. Az egyes családfák közötti kapcsolatokat úgy jeleztük, hogy az összekötő személy adatmezőjét dupla keretbe tettük. Ahol nagy valószínűséggel vannak leszármazottak, de adataikat nem tudtuk fellelni, ott szaggatott duplakeretet alkalmaztunk, e helyeken folytatni kell majd a kutatást. Mivel az ő leszármazottjuk nem szerepelt a paksi anyakönyvekben, valószínűleg elköltöztek Paksról. A temetői sírok képei Pakson készültek, képaláírásukon a sír helyét zárójelben lévő betű jelzi: az „F” a Fehérvári úti temetőt, a „K” a Kálvária temetőt.

Fogadják szeretettel munkánkat!

a szerzők

2. SZEMELVÉNYEK PAKS TÖRTÉNETÉBŐL

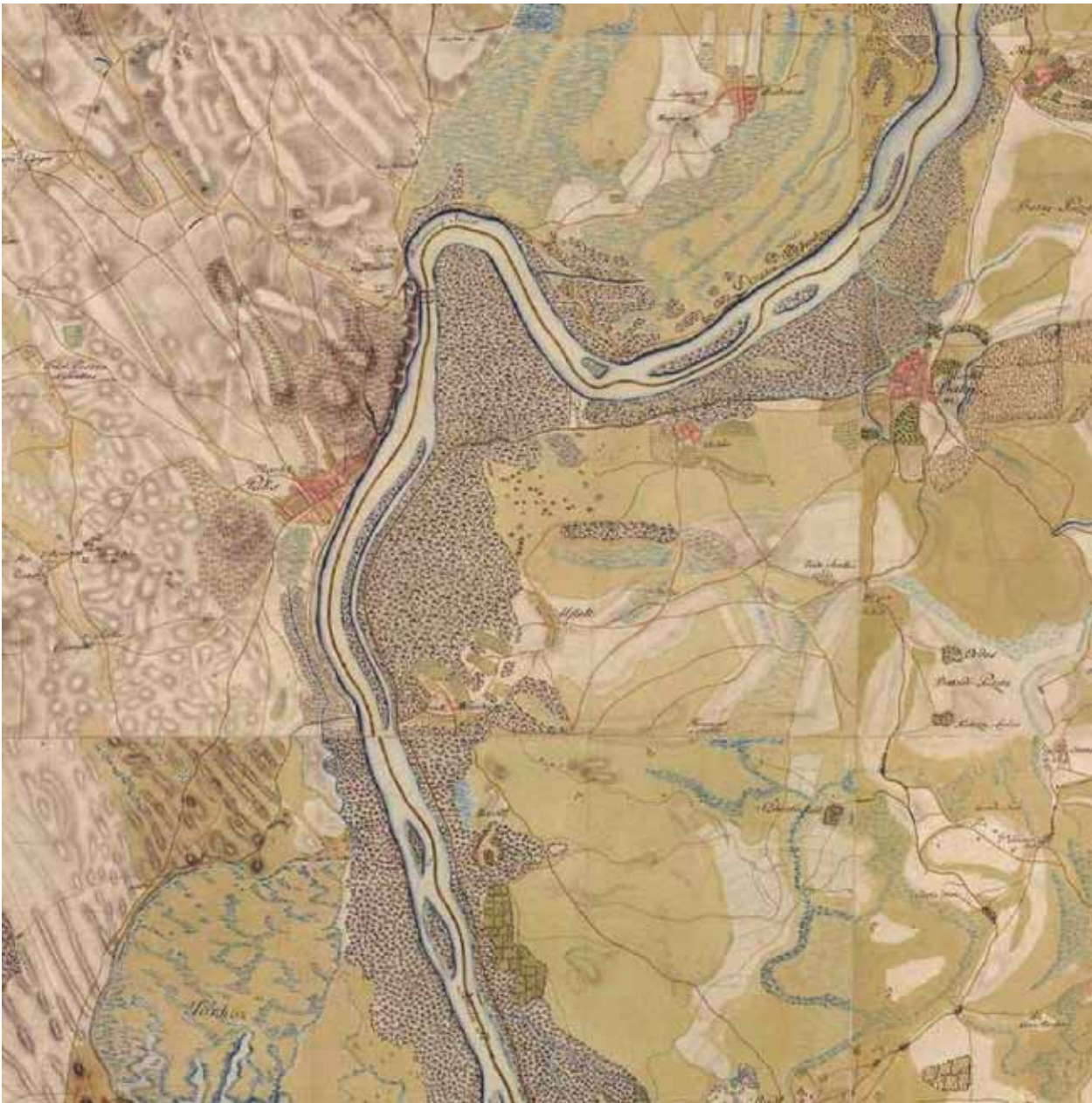
Paks ősi település, nevét 1333-ban említi először egy pápai tizedjegyzék, mely szerint Lőrinc paksi pap 23 báni dénárt fizetett. Később a királynéi tárnokmester olasz származású utódai vették fel és használták a Paksy családnevet. A család sokat tett a kis falu érdekében. 1662-ben kihalt a Paksy család, mivel Paksy Lászlónak csak lánya született, akinek férje révén a település új urai a Daróczyak lettek.

A török hódoltság alatt és után Pakson nem szűnt meg az élet, bár folyamatos háborús pusztítások miatt gyakran cserélődött a lakosság, a falu többször is gazdát cserélt. A törökök után összesen 27 család maradt. Az elmenekült ill. kipusztított magyarság helyére rác, török és görög polgári lakosság települt, zömében parasztok és kézművesek. Az 1686-ban Budáról kiűzött török sereg szeptember közepén, visszavonulása során porig rombolta a városkát, amit újra kellett telepíteni.

Miután a rác katonák a 18. század elején eltávoztak, megkezdődhetett a magyar népesség beszivárgása. Kezdetben csak a régi lakosság tért vissza, később az északi megyékből és az Alföldről más elszegényedett magyar családok is érkeztek, ők a paksi reformátusok ősei. 1720-tól sváb telepesek érkeztek a német Baden-Württemberg tartományból, akik a mai Kossuth és Rákóczi utcák közötti városrészbe költöztek. A svábok egészen a második világháborút követő kitelepítésükig egyharmadát tették ki a lakosságnak. Ekkorra a többségük már asszimilálódott, magyarnak vallotta magát. Jantner József¹ így írt a svábok betelepítéséről: „A 18. században fontos események láncolata a Rákóczi szabadságharcra kezdődött, mely az országot kiürítette, lerombolta, ami értékes volt, s ezzel elszegényítette. Külföldi nemesekkel telt meg az ország, akik a törökök kiűzésével, vagy a szabadságharc leverésével értek el dicsőséget. Az országban nagy fehér foltok keletkeztek. A nemesek jól tudták, hiába a nagy földterület, ha nincs, aki megművelje. Ráadásul pestis is pusztított az országban. Ezt felismerve küldtek nyugat felé, főleg dél- és nyugatnémet területek felé toborzókat. Ezeket a területeken, bár itt is aratott a pestis, s felszívta a tömegeket a spanyol örökösödési háború, a hétéves háború, mégis maradt elég család, akikkel feltölthették országunkat. Ezeket a családokat kellett ügynökök által Magyarországra csalogatni. Az első betelepítési akciót a felszabadítási harc tábornoka, Claudius Florimundus Mercy gróf irányította. A német-római császár megadta az engedélyt, hogy szabadon bejöhessenek a telepesek. A német földesurak 10–10 Ft elbocsátási illetéket (*manumissimót*) követeltek az eltávozó jobbágyaiktól. A toborzóban a III. Károly, s a magyar helytartó és a német nagyherceg által aláírt kiáltványban zsíros földekkel, 10 évi adómentességgel, frank típusú házzal, családonként 1 lóval, 2 ökörrel hívogatták a beérkezetteket. Ezenkívül fél secció terület járt nekik. Iparosokat is vártak, akik 50 Ft-ot kaptak volna. A toborzó levelet a Gazdasági Kamara állította össze.

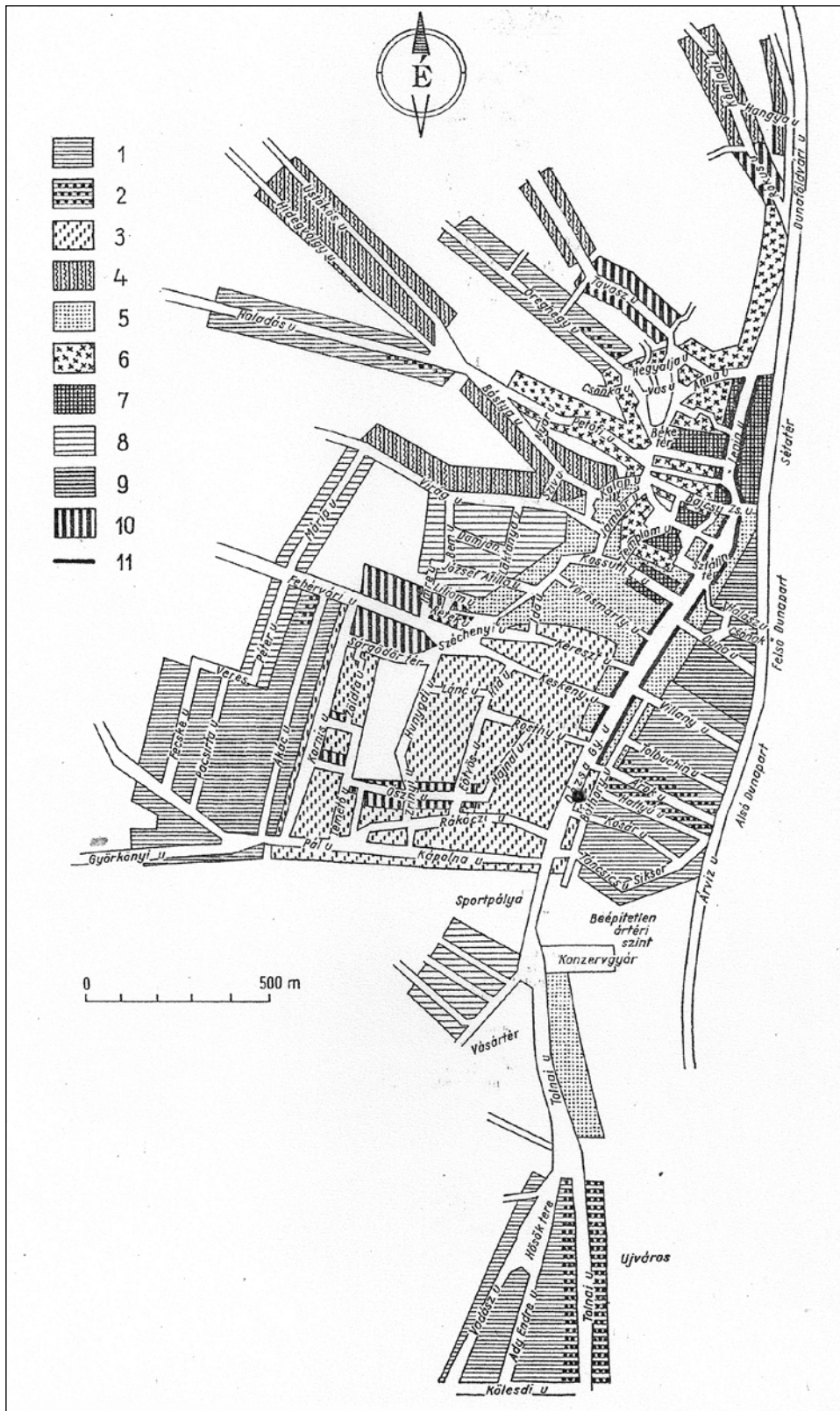
A betelepülők Regensburgból indultak, miután megkapták passzusukat. A karó-, vagy cövek-díj leróvása után indulhattak. A hajóvontatóknak kitaposott sáv biztosította a hajó húzását. A hajóvontatók száma 6–8, vagy 12 férfierőből állt. A 30 vagonos hajót 12 ember vontatta. Az emberek naponta 20–25 km-t húztak, a lovak 30–35 km-t. Bécsben új útlevelet kaptak, ehhez két forint járt még. Budán még újabb ellenőrzés következett, és itt is kaptak 1 Ft-ot. Ezután érkeztek meg a letelepülők a kijelölt úti céljukhoz, hogy új életet kezdhessenek. Az új otthonukat nehezen szokták meg, de ma már ez a táj az igazi hazájuk.”

¹ Jantner József: *Családi krónika – 2010*. Kézirat.

Paks térképe az Első Katonai Felméréskor (1763-1787)

Mária Terézia gyorsította fel főként bajor területről a németek nagyobb mértékű betelepítését. Valás szerint két csoportra oszlottak, többségük római katolikus, kisebb részük evangélikus volt. Pakson vallásuk szerint elkülönülten, közösségükben maradvá építették fel a házaikat.

Foglalkozások és funkciók elhelyezkedése Paks belterületén.

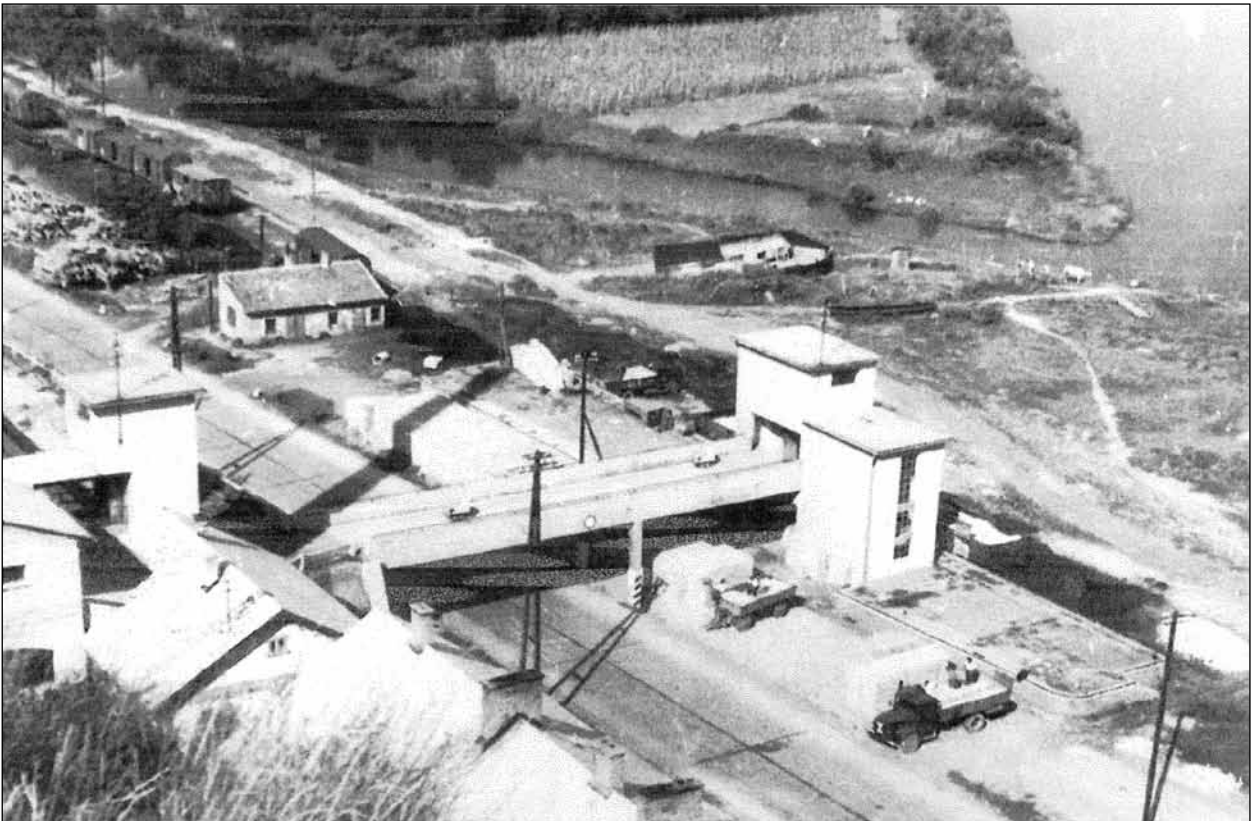
1. Kis- és szegényparasztság. 2. Kisparasztság és kisiparosok. 3. Volt úrbéri telkes gazdák, középparasztt, kulák.
4. Ipari, mezőgazdasági munkás. 5. Kereskedő, önálló iparos. 6. Értelmiségi, tisztviselő.
7. Igazgatási, kulturális és szociális intézmények. 8. Újabb településrész, házhelyosztás.
9. Hajós, halász. 10. Présházak. 11. Kisvárosias zárt utcásor, északon középületekkel, hivatalokkal, délen üzletekkel.

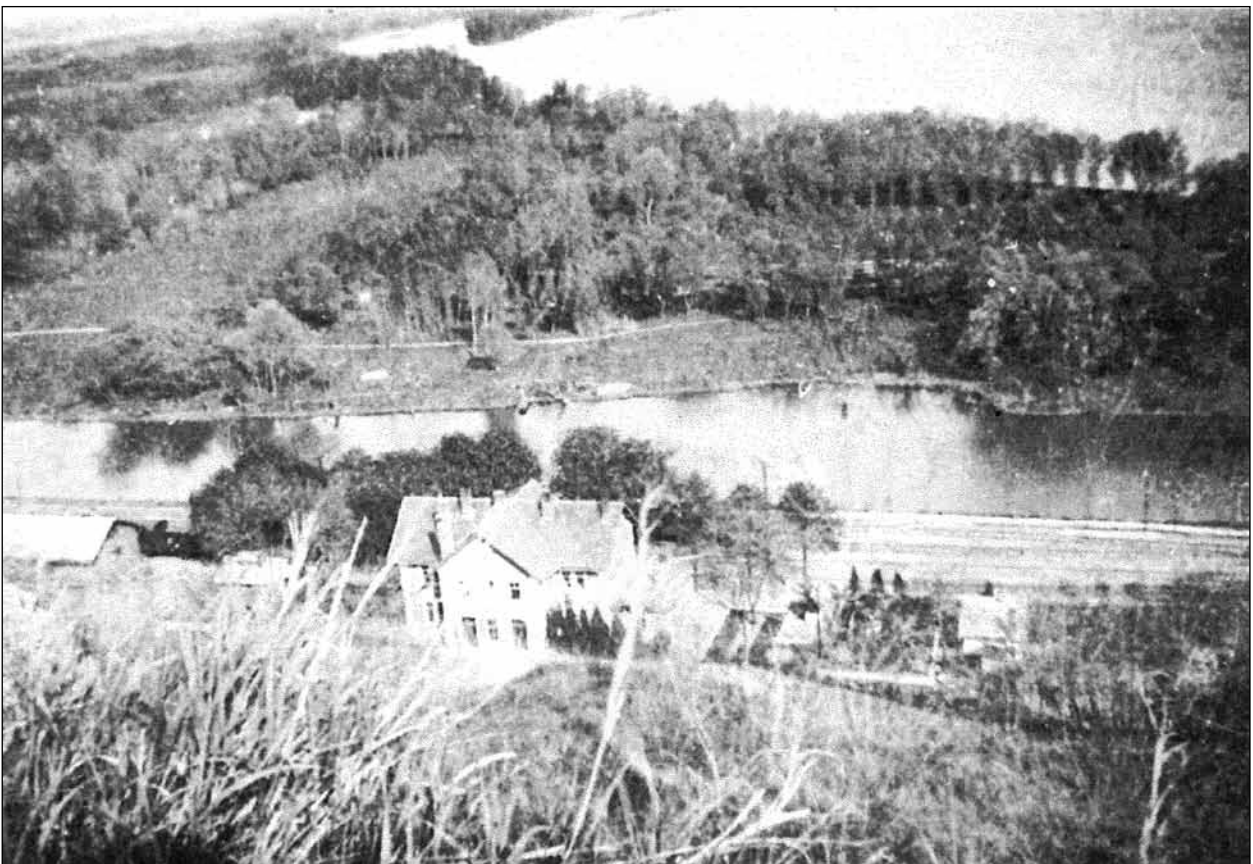
Az utolsó vízimalom a parton, összetörve

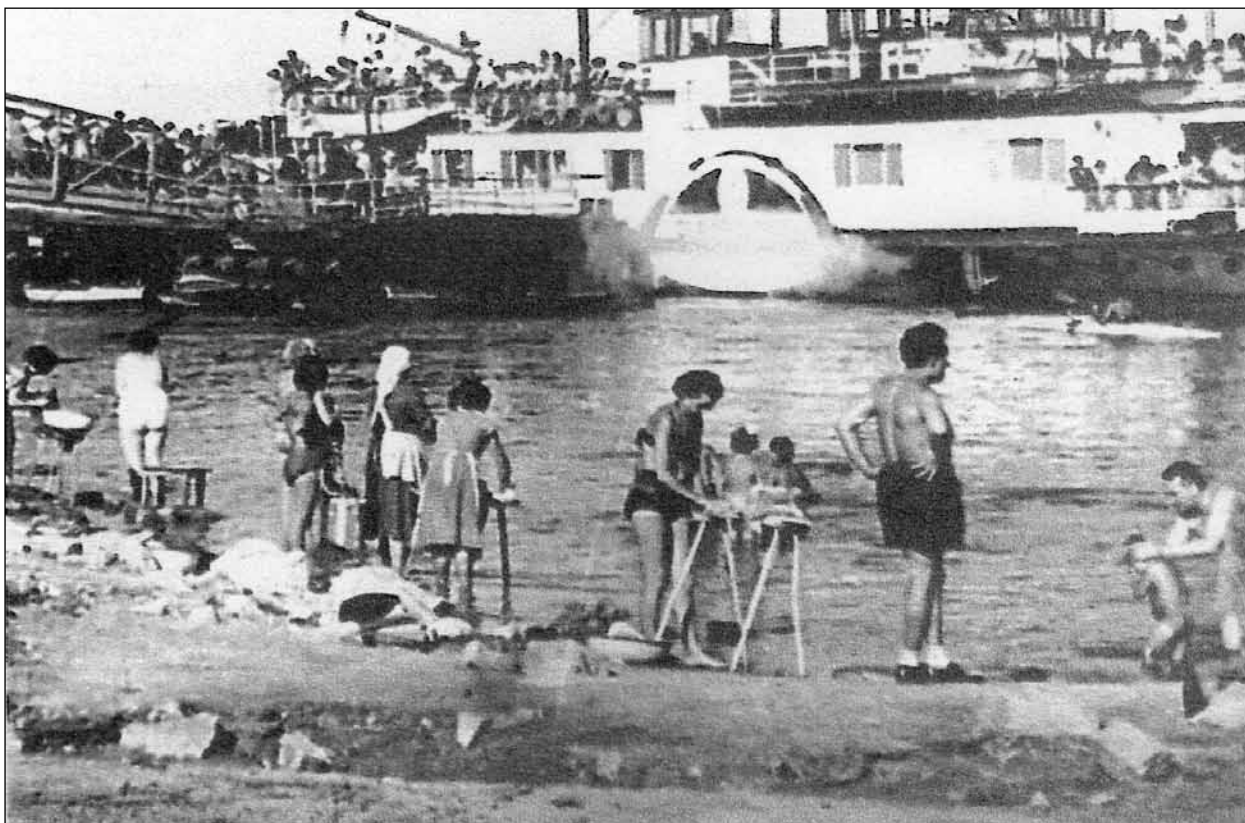
A vízimalmok téli pihenője

Téglagyár a Sánchegyről. Háttérben a vízimalmok téli pihenője.

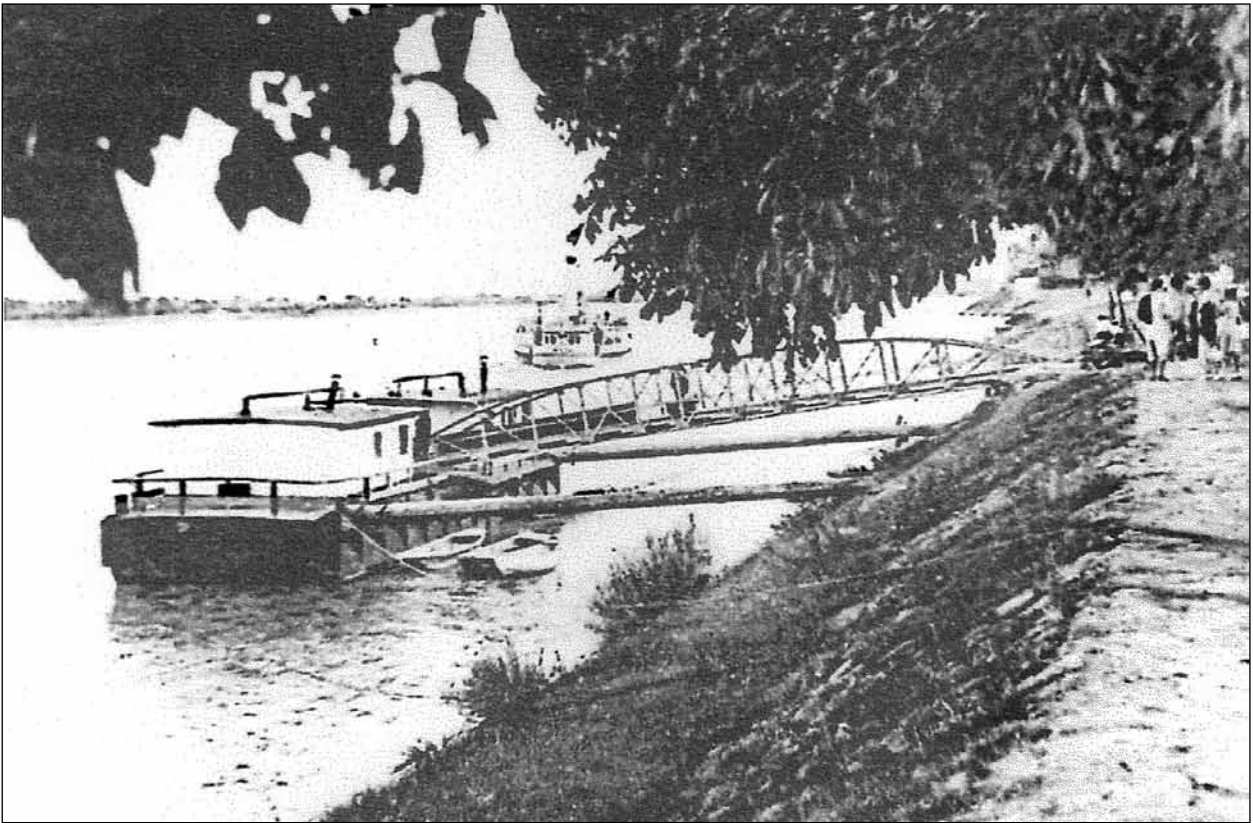
Vízimalom telelő a vasútállomás felett

Az 1900-as évek elején ilyen volt a „mosógép”. A Dunára vitték a mosnivaló ruhaneműt.

A képen látható eszközökkel mostak

Hajókikötő az 1900-as évek elején Pakson

Személyszállító hajó a kikötőben

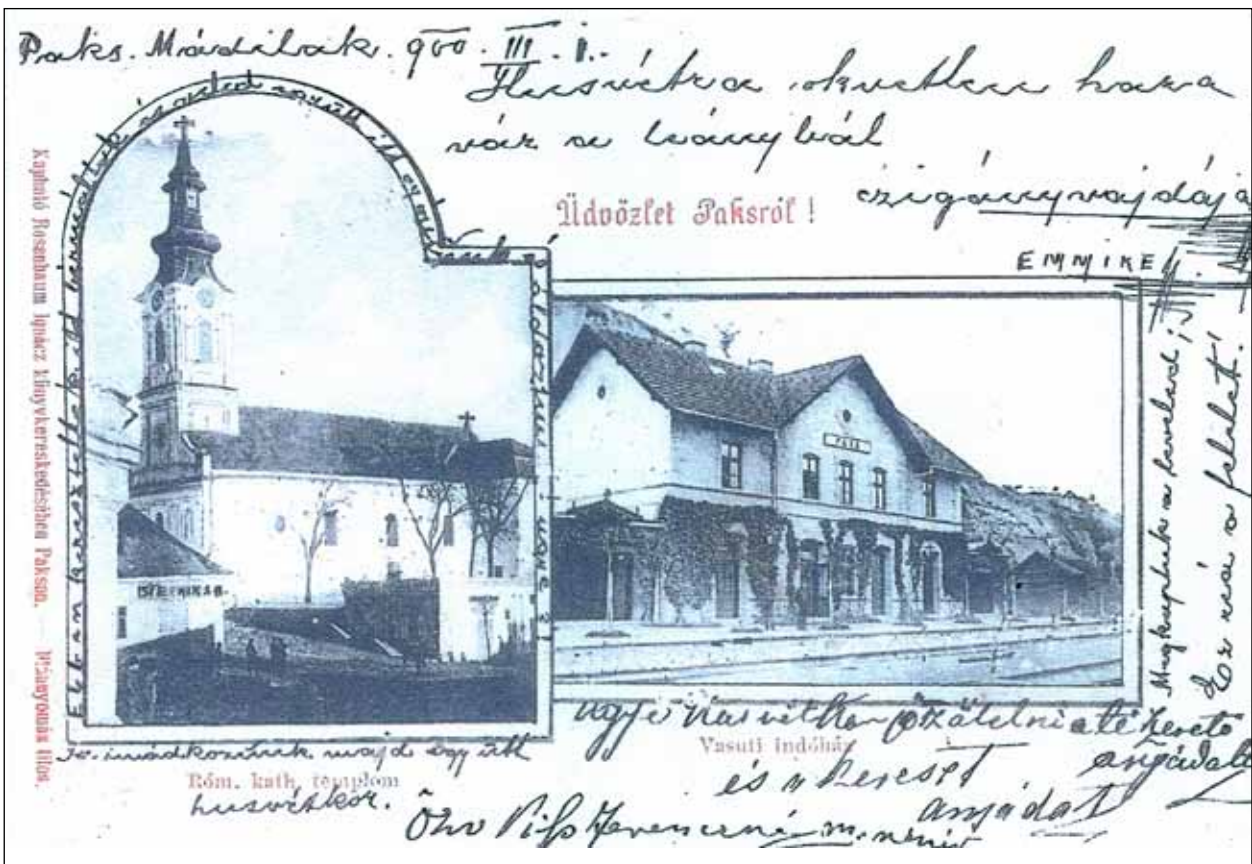
A megszűnt kikötő helye 2006-ban. Kikötve egy teherszállító uszály.

Halászbárka, ahol régen is és a jelenben is lehet halat vásárolni. A hajófenéken helyezik el az élő halakat.

A Deák Ferenc utca 1900-ban

Az 1901-ben lebontott katolikus templom és a vasútállomás egy régi képeslapon

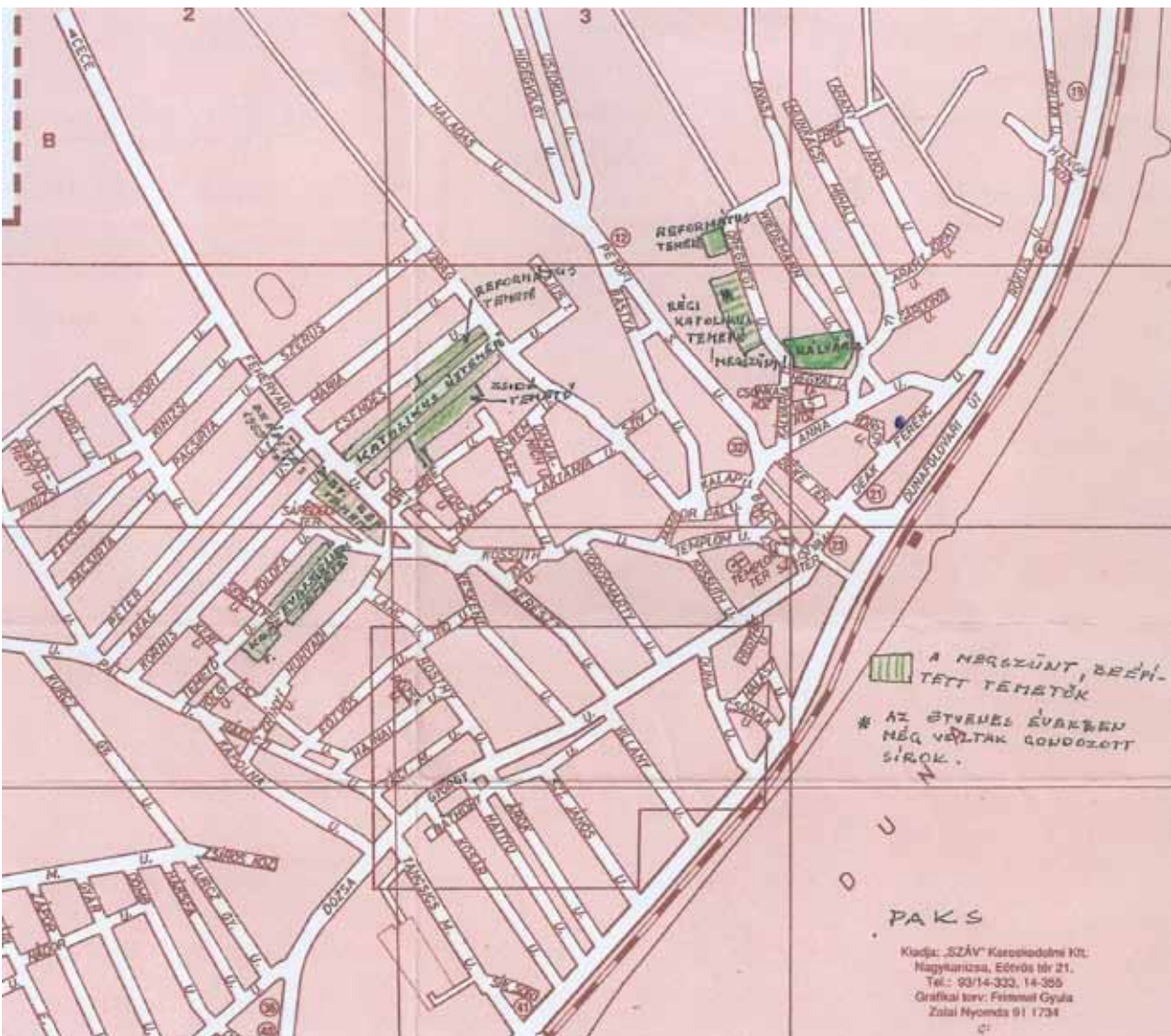
A paksi katolikus templom 2016-ban

A templom belső tere

Az egykori paksi szegényház bejárata. Osztermayer Magdolna (1868–1915) halála után itt élt férje, Wolf József (1858–1930) molnár a haláláig. (Családja a 88. oldalon!)

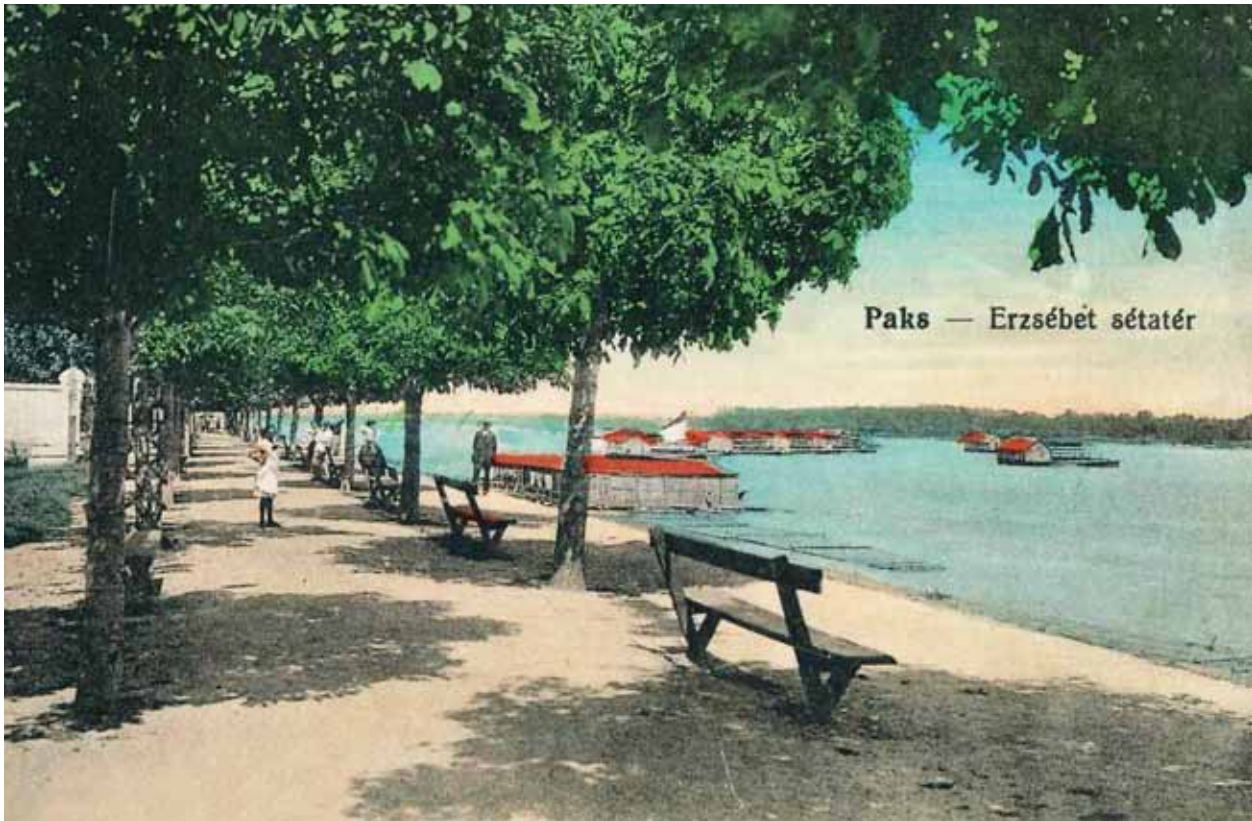
Megszűnt, beépített temetők Pakson

Felső rév, strand

Alsó rév, vízimalmok

A paksi „korzó”, szerelmesek találkozóhelye, háttérben a fából épített strand és a vízimalmok

Felújított dunai vízimalom (Gúta)

3. OSZTERMAYER MIHÁLY (1791–1852), A PAKSI OSZTERMAYEREK ŐSATYJA

A családi hagyomány szerint a Baden-Württemberg tartományból érkezett hajón három Ostermayer fiú: az egyik Pozsonynál, a másik Paksnál szállt ki, a harmadik pedig Bácskában telepedett le.

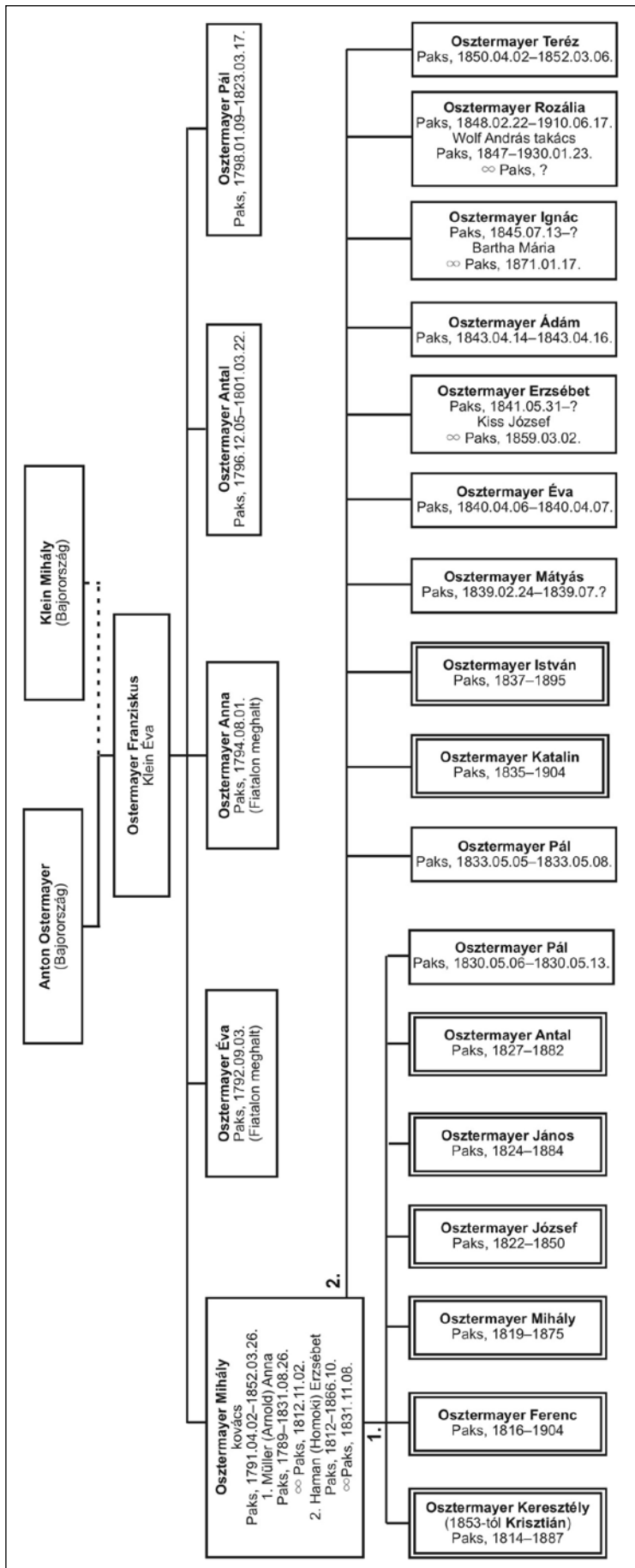
Az Ostermayer családról az első írásos emlék a plébánia-hivatalban található: 1791. április 2-i születési anyakönyvi bejegyzéssel szerepel Ostermayer Mihály, akinek szülei Ostermayer Franciskus (Ferenc) és Klein Éva, nagyszülei Ostermayer Anton (Antal) és Klein Mihály.

Ostermayer Franciskus lehetett a családnak az az őse, aki feleségével Magyarországra települt Bajorországból. Nekik öt gyermekük született, de ezek közül csak egy élte meg a felnőtt kort: Ostermayer Mihály. Ő volt, akinek születését már Pakson anyakönyvezték, ezért ő tekinthető a Pakson élő Ostermayer család ősapjaként. (Pakson a halotti anyakönyvek csak 1801-től kezdődnek, ezért lehetséges, hogy Ostermayer Éva és Anna még 1801 előtt hunytak el.)

Ostermayer Mihály kovácmester 1791. április 2-án született és 1852. március 26-ig élt. Két házassága volt, 1812. november 2-án kötött házasságot Müller Ádám Anna nevű lányával, aki egyes későbbi okiratokban Arnold Anna néven szerepel. Ebből a házasságból hét gyermek született. Első felesége halála után második házasságát 1831. november 8-án kötötte Hamar János leányával, Erzsébettel. Ebből a házasságból tíz gyermek született.

*A pozsonyi Ostermayer Károly alapította Moson város első kisdédóvóját.
Mosonmagyaróváron utca neve őrzi az emléket.*

I. családja
Anton Osztermayer (Bajorország)
leszármazottjai

4. OSZTERMAYER MIHÁLY (1791–1852) ÉS ELSŐ FELESÉGE, ARNOLD ANNA LESZÁRMAZOTTJAI

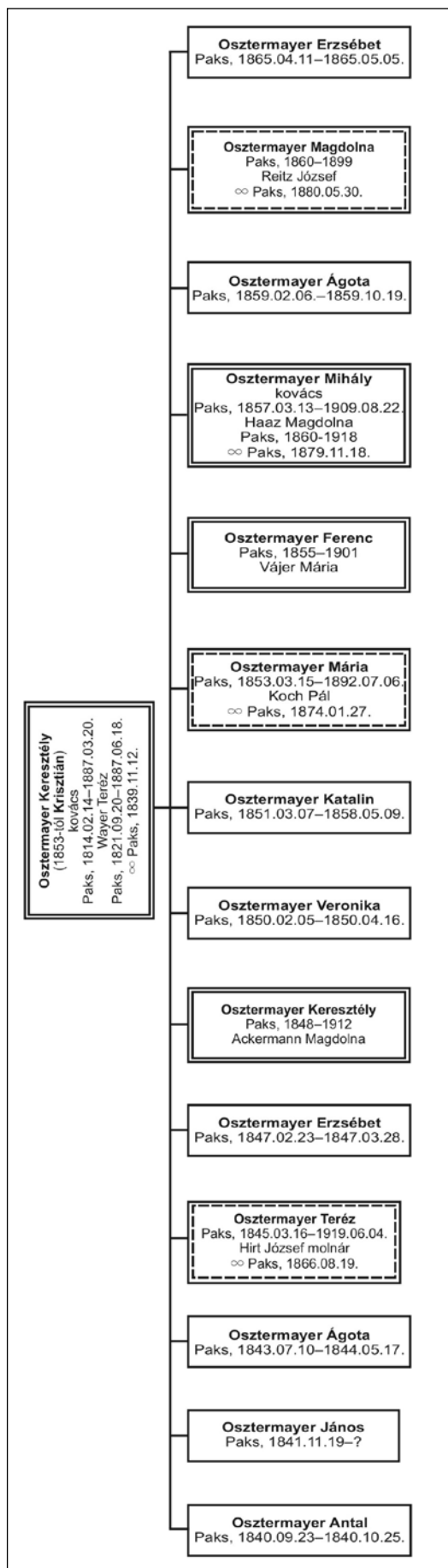
Osztermayer Mihály első házasságából született hét gyermek közül a hetedik mindössze hét napig élt. A többiek (*Keresztély, Ferenc, Mihály, József, János* és *Antal*) viszont megérték a felnőtt kort, családot alapítottak, és számos gyermekük született.

4.1. Osztermayer Keresztély (1814–1887) és családja

Osztermayer Keresztély (1814–1887) Osztermayer Mihály kovácmester elsőszülött gyermeke, 1814. február 14-től 1887. március 20-ig élt. Házasságot kötött 1839. november 12-én Wayer Terézzel, aki 1821-től 1887-ig élt, a paksi kompragédiában hunyt el. Házasságukból 14 gyermek szüle-

A paksi kompragédia 1887. július 18-án történt. Ma is az ország legtragikusabb vízi katasztrófái között tartják számon. A katolikus hívek – már ötödik éve – Paksról Kalocsára mentek, Jézus Szent Szíve búcsújára. 332-en Paksról és 11-en vidékről, tehát összesen 343-an voltak. A kompnak csak legfeljebb 228 fő szállítására volt engedélye, ezért a búcsúsokat kísérő pap két részletben akarta az átkelést, de a komp vezetője erősködött, hogy máskor is vitt ennyi utast, most is átviszi őket egyszerre. A hívek mind felszálltak a kompra. Alig hagyták el a partot, amikor a túlterhelt komp a szélből megbillent. Az emberek ijedtükben egy oldalra futottak, s ettől a hajó felborult, az utasok a vízbe estek. Szörnyű haláltusa kezdődött, aki tudott úszni, azt is lehúzták a fuldoklók, letépték a ruháikat... 127 holttestet fogtak ki, 84-en eltűntek, 132-en megmenekültek. A tragédiában odaveszett Osztermayer Keresztélyné (sz. Wayer Teréz), az unokatestvére és annak leánya. A katasztrófa emlékére a paksi épülőben lévő templomot Jézus Szent Szíve tiszteletére szentelték fel. A képen a kompragédia paksi emlékműve látható.

*II. családja
Osztermayer Keresztély (1814)
és gyermekei*

tett: *Antal, János, Ágota, Teréz, Erzsébet, Keresztély, Veronika, Katalin, Mária, Ferenc, Mihály Ágota, Magdolna* és *Erzsébet*. Közülük hatan érték meg a felnőttkort. Osztermayer Keresztély neve 1853-tól Krisztián.

Osztermayer Antal (1840–1840) 1840. szeptember 23-án született és október 25-én elhunyt. Mindössze egy hónapig élt.

Osztermayer János kovács (1841–?) 1841. november 19-én született, ismeretlen időpontban halt meg. Vándorkönyvét a család őrzi.

Osztermayer Ágota (1843–1843) 1843. július 10-én született és 1844. május 17-én hunyt el. Egy évig sem élt.

Osztermayer Teréz (1845–1919) 1845. március 16-án született Pakson. Megérte a felnőtt kort, 1919. október 25-én hunyt el. Férje Hirt József molnár volt. Róluk nincs több információnk.

Osztermayer Erzsébet (1847–1847) 1847. február 23-án született és március 28-án elhunyt. Alig több, mint egy hónapig élt.

Osztermayer Keresztély (1848–1912) 1848. február 14-én született és 1912. május 9-én halt meg. Felesége Ackermann Magdolna. Róluk és családjukról a későbbiekben részletesebben szó esik.

Osztermayer Veronika (1850–1850) 1850. február 5-én született és április 16-án elhunyt. Mindössze tíz hétig élt.

Osztermayer Katalin (1851–1858) 1851. március 7-én született és hét év múlva, 1858. május 9-én hunyt el.

Osztermayer Mária (1853–1892) 1853. március 15-én született. Férje Koch Pál, házasságkötésükről és életükről más adat nincs.

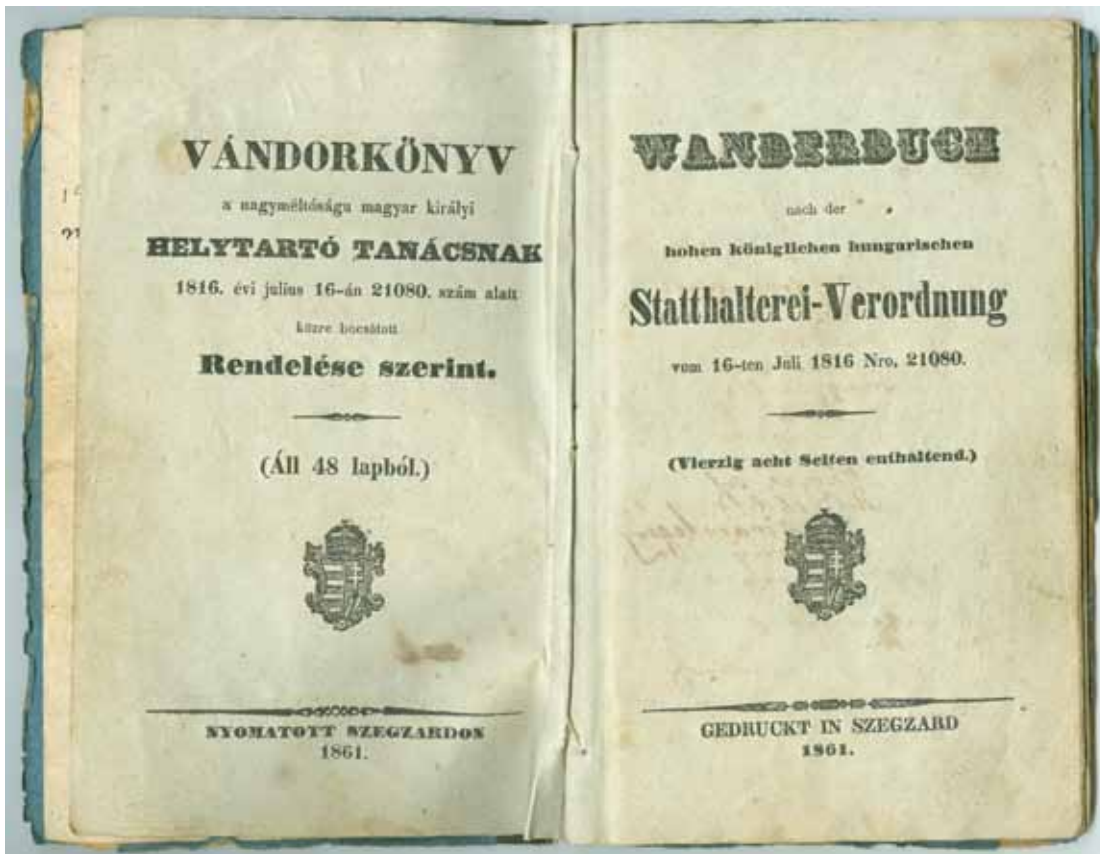
Osztermayer Ferenc (1855–1901) 1855. március 30-án született és 1901. augusztus 15-én hunyt el. Felesége Vajer Mária. Róluk és családjukról a későbbiekben részletesebben szó esik.

Osztermayer Mihály kovácsmester (1857–1909) 1857. március 13-án született és 1909. augusztus 22-én halt meg. Házasságot kötött Haaz Magdolnával 1879. november 18-án. Haaz Magdolna 1860-tól 1918-ig élt. 1918-ban Budapestre utazott leányával, Lenkével (1894–1918) és annak kisgyermekével, Géringernével. A hajó elsüllyedt Adonynál, és mindhárman ott lelték halálukat. Osztermayer Mihály gyermekei: *Mihály, Katalin, János, Lenke* és *Ferenc*.

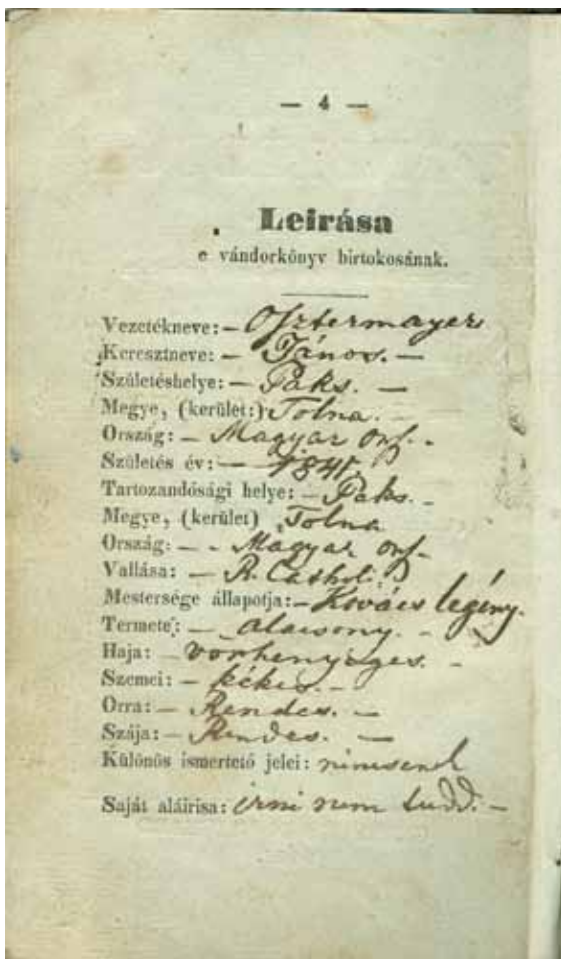
Osztermayer Ágota (1859–1859) 1859. február 6-án született és október 19-én hunyt el. Kilenc hónapig élt.

Osztermayer Magdolna (1860–1899) 1860. szeptember 26-án született és 1899. május 5-én hunyt el. Férje Reitz József volt. Több információ nincs róluk.

Osztermayer Erzsébet (1865–1865) 1865. április 11-én született és május 5-én hunyt el. Mindössze három hétig élt.

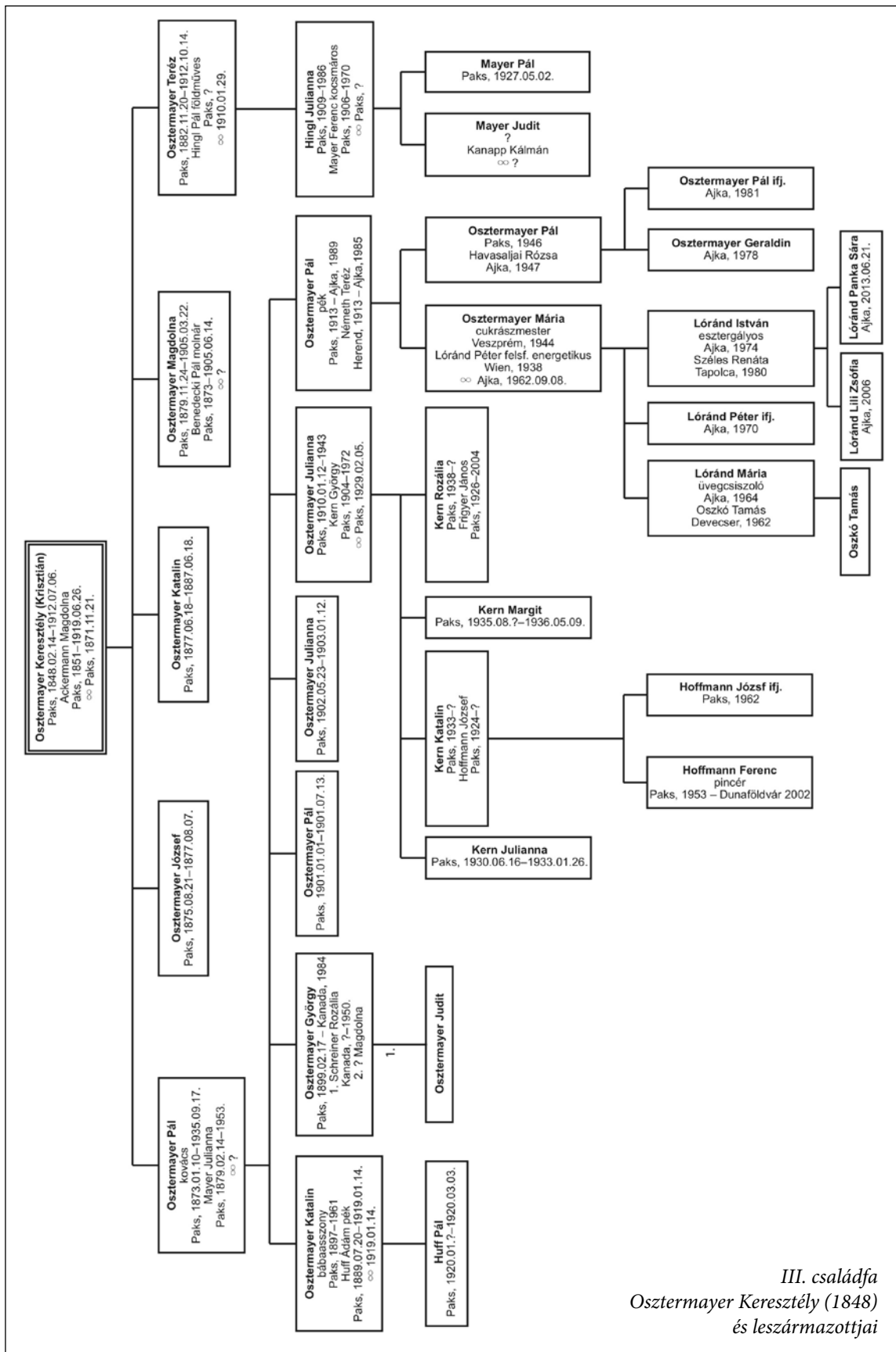

Osztermayer János kovácsinas
(1841) vándorkönyvének
címlapjai.

Osztermayer János vándorkönyvének 4. oldala

4.1.1. Osztermayer Keresztély (1848–1912) és családja

III. családja
Osztermayer Keresztély (1848)
és leszármazottjai

Az Osztermayer család ősi kriptáját Frigyer János és felesége, Kern Rozália 1987. áprilisában újra váltotta annak ellenére, hogy Osztermayer Pál (1913) pékmester, ajkai lakos – kinek egyenesági ősei a sírboltban nyugszanak – még élt (1989 novemberében halt meg). Neki lett volna joga a sír átépítéséhez. Az újraváltást nem közölték vele, pedig ha tudomást szerzett volna róla, akkor ő az ősi sírt újraváltja. Így jogtalanul szétbontották. A szétbontást sem tudatták vele. Mivel a sírbolt a Frigyer házaspárnak nagy volt, az egyik felét áruba bocsátották, a sírköveket eladták, kivéve a legszélsőt, melyen Osztermayer Krisztián és neje, Ackermann Magdolna neve állott (Lórándné dédszülei). A felirat német gót betűkkel szerepelt a sírkövön. Ugyanerre a sírkőre alul fel volt írva Osztermayer Pál és neje, Májer Julianna (Lórándné nagyszülei) neve is. Ezt az alsó írást meghagyva a Krisztián nevet lecsiszoltatták, és ráírták a Frigyer házaspár nevét. A mellette következő sírkő id. Osztermayer Krisztiáné volt (Lórándné ükszülei). Valószínű, hogy a másik két kisebb sírkő közül az egyik Osztermayer Mihályé (1791) volt (Lórándné szépszüleié), de ez nem bizonyítható.

Az eladásra került fél sírboltra vételi ajánlatot tett Hercegné Óbányai (Osztermayer) Teréz is, aki felhívta a figyelmét az eladóknak, hogy jogtalan, amit tesznek, ezt hangfelvétel is bizonyítja. A Frigyer házaspárnak csak a Kern házaspár sírjához lett volna intézkedési joga.

Az Osztermayer sírba 1953-ban volt utoljára temetés, akkor is nagy gonddal, mert a kripta bejárata hátul volt, így a hátsó sírt meg kellett bontani ahhoz, hogy a koportsót behelyezzék. Huffné Osztermayer Katalin éppen ezért nem került ebbe a sírba (a temető bejáratánál az első sír lett az övé). Akinek joga lett volna a sírt megbolygatni, azok az Örvös testvérek, valamint Osztermayer Pál ajkai pékmester leszármazottjai, mivel az ő felmenőik nyugszanak a sírban.

SZÁMLA

Paks, 1896. December 6. tilken

Telkes Gazdaság részére

Folyó szám	A kiszámláltatás ideje	A munka megnevezése	Ár o. é.	
			ft	kr
		Két új szof ar sudárjába		
		egy vőstör nevesítési		80
		12 tarab sírk	1	20
		2 új műter		20
		4 új gomb 2 ocska gomb ar		
		bi. kassarovára	5	
		2 új sudárfa vasalái		40
		1 új sudár fa vasalái		20
		2 új gomb ar bi. kassarovára	2	
		1 új sudár fa vasalái 2 tarab sírk		35
		2 tarab sírk		20
			107	35
		Osztermayer Keresztély		
		K m		
		Beutalványozották		
		Ackermann Péter		
		Ünök		

Számla (1896. december 6.), melyet a fiatalabb Osztermayer Keresztély írt.

Látható, hogy mennyire keveredik a német a magyar írással.

*Az Osztermayer-család egykori ősi sírboltja a paksi Fehérvári úti katolikus temetőben.
A képen a sírbolt eredeti állapotban látható.*

A sírban nyugszanak Osztermayer Mihály (1791), ami nem bizonyítható, idősebb és ifjabb Osztermayer Krisztián (Keresztély), Hinglné Osztermayer Teréz (a Kovács Pál húga), valamint a két Krisztián korán elhunyt gyermekei. A kriptá valószínűleg Osztermayer Mihály (1791) halálakor

Kern György és Osztermayer Julianna síremléke (F)

Frigyer János és Kern Rozália sírköve (F)

készülhetett. Az biztos, hogy 1887-ben, Osztermayer Krisztián halálakor már megvolt. Téglával volt beboltozva, a koporsókat vasból készült állványon helyezték el.

Mivel a kriptá másik felét nem tudták eladni, ezért munkadíj fejében a kriptát átépítő kőműves (Perger János) kapta meg, aki 1992 óta már a sírban nyugszik. Ezzel teljesen jogtalanul feldúlták és eltüntették az ősi Osztermayerek földi maradványait, pedig a sírkövön ez állt: „Nyugodjanak békében!”

*Osztermayer Pál kovácmester felesége,
Mayer Julianna*

Osztermayer Pál kovácmester a ravatalon (1935)

*Osztermayer Julianna és férje, Kern György (1910–1943)
az 1930-as évek közepén*

*Osztermayer György (1899–1984) és első felesége,
Schreiner Rozália*

Osztermayer Katalin (Huff Ádámné, 1897–1961) bábaasszony az unokahúgaival

Osztermayer Katalin (Huff Ádámné, 1897–1961) síremléke (F)

Osztermayer Pál pék (1913–1989)

Osztermayer Pál pék és Németh Teréz (1940. március 30-án)

*Az Osztermayer család Ajkán, 1962-ben.
Ülnek: Osztermayer Pál pékmester és neje, Németh Teréz.
Állnak: ifj. Osztermayer Pál, Osztermayer Mária és férje, Lóránd Péter.*

Lóránd Péter és Osztermayer Mária esküvője
(1962. szeptember 8.)

Osztermayer Pál (1946) és Havasaljai Rózsa esküvője

Lóránd Péter (e kötet egyik szerzője) 1938. március 17-én született Bécsben, osztrák állampolgárként. Szülei: Löbl Imre kereskedő és Slany (Szlani) Mária textil szakos vezető egy bécsi textilgyárban. Édesapja ősei izraeliták voltak, ezért 1939-ben kiutasították őket Ausztriából. 1943-ig osztrák állampolgárként élt Magyarországon. Az iskolakezdés miatt 1943-ban az osztrák állampolgárság helyett magyar állampolgárságot kapott. Lépéseket tett, hogy egyházi iskolában (a veszprémi Piarista Gimnáziumban, Pannonhalmán vagy a győri Bencés Gimnáziumban) tanuljon, de különböző okok miatt mégis a Tapolcai Gimnáziumba került, ahol 1956-ban érettségizett. 1947 és 1955 között a Rákosi-rendszer minden magánszektort államosított, így az édesapja vendéglője is államosításra volt ítélve. Ő megelőzte a megaláztatást azzal, hogy önként felajánlotta a vendéglőjét az államnak, cserében kinevezték az akkor alakult Ajka és környéke Vendéglátó Vállalat igazgatójának. Lóránd Péter többször jelentkezett az orvosi pályára, de mindig elutasították, helyhiányra hivatkozva. Felvették a Timföldgyár és Alumíniumkohóba segédmunkásnak. 1958-ban villanyszerelő, 1962-ben elektrikus, 1965-ben elvégezte az Erősáramú Villamosenergiaipari Technikumot. 1972-ben mestervizsgát tett. 1984-ben Zalaegerszegen elvégezte a felsőfokú energetikus képzőt, felsőfokú energiagazdász lett. 1964-től 1982-ig az OVIT ajkai 120 kV-os üzemében vezető elektrikus beosztásban volt. Közben 1972 és 1982 között az ajkai szénbányában dolgozott, de ízületi betegsége miatt ezt abba kellett hagynia. 1983-tól 1995-ig az ajkai erőműben termelésirányító volt, onnan ment nyugdíjba. 1962-ben felsőfokú nyelvvizsgát tett német nyelvből. Munkája mellett zeneoktatást is vállalt. 1962-ben nősült, felesége Osztermayer Mária. Gyermekük: Mária (1964) üvegcsiszoló, Péter (1970) a Volán telepen dolgozik, István (1974) esztergályos. 1 fiú és 2 leány unokája van. Közel 20 éve családfakutatással foglalkozik. 2000-ben megalakult az ajkai Honismereti Alapítvány, melynek

Osztermayer Pál és családja. Osztermayer Pál (1946) és neje, Havasaljai Rózsa, leányuk Geraldine (Zseraldin, 1978), férje Burján László, valamint a férj szülei. Osztermayer Zseraldin esküvője (2007. augusztus 25.)

A Lóránd család.

*Felső sor: Lóránd Péter, Szélesné (háziasszony), Lórándné Osztermayer Mária,
Oszkó Tamáska, Oszkóné Lóránd Mária, Horváth Zoltán és neje.
Ülő sor: Oszkó Tamás, Lóránd István, Széles Renáta, Széles Miklós és ifj. Lóránd Péter.*

elnöke. Ennek keretében 2004-ben, amikor az országban kihirdették a Holokauszt Emlékévet, megszervezte egy emlékmű állítását az Ajkáról elhurcolt zsidók emlékére, melyet dr. Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi avatott fel. 2003 óta tagja a Veszprém Megyei Honismereti Egyesületnek.

Oszkó Tamás és Lóránd Mária esküvői képe.

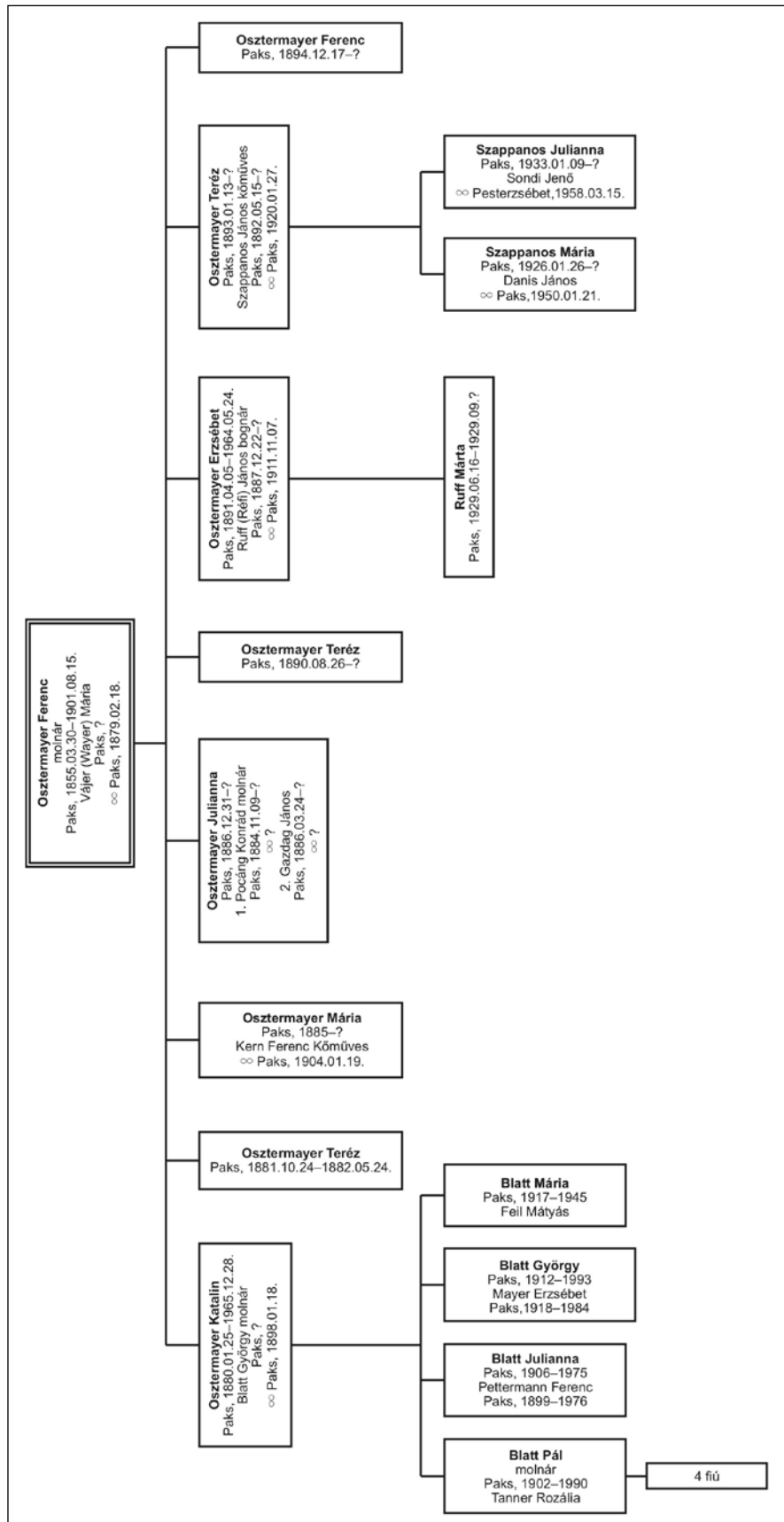
Oszkóné és fia, Tamás.

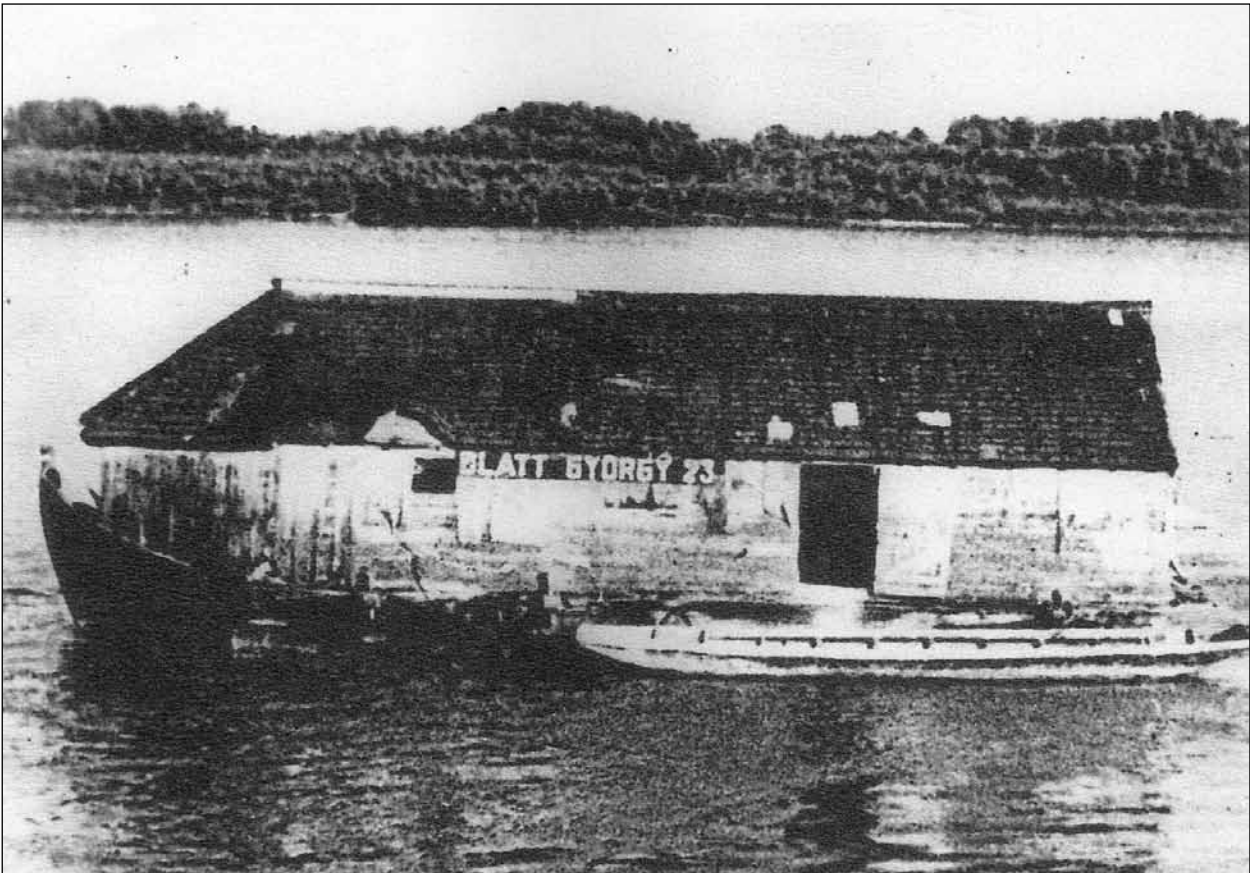
*Lóránd István és neje, Széles Renáta,
valamint gyermekük, Lili Zsófia*

4.1.2. Osztermayer Ferenc (1855-1901) és családja

IV. családja
Osztermayer
Ferenc és leszá-
mazottjai

*Paks utolsó vízimalma, mely a Blatt család tulajdonában volt.
Az 1950-es évek elején, a nagy jégzajláskor a jégtáblák összeroppantották és megsemmisült.*

Blatt Pál (1902–1990) molnár és Tanner Rozália síremléke (F)

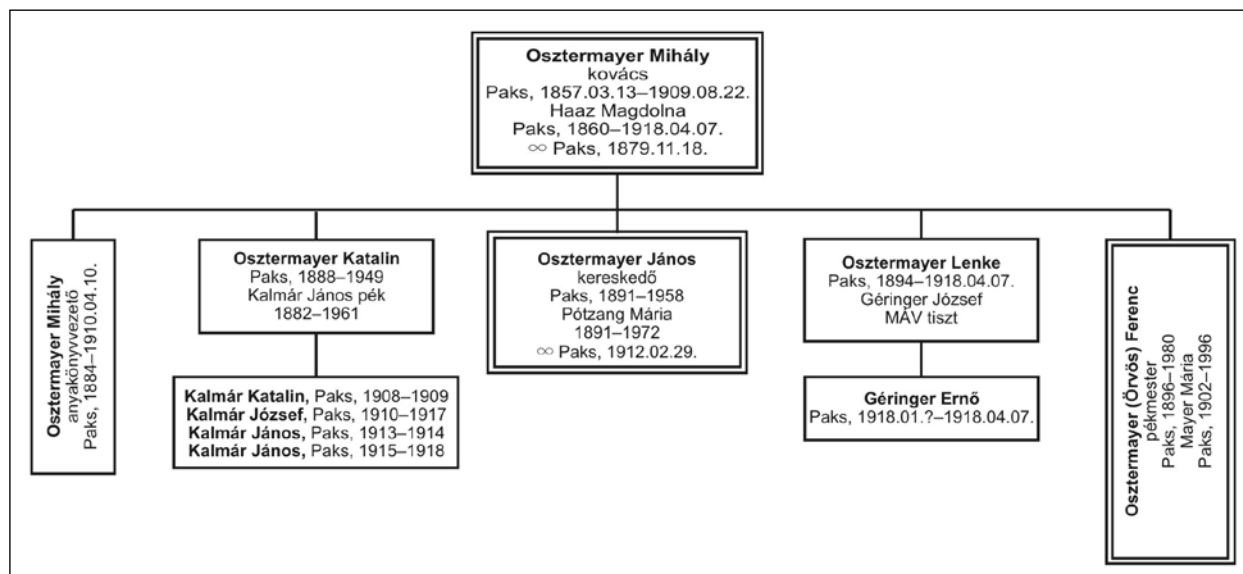

Blatt György és Osztermayer Katalin (1880–1965)
síremléke (F)

Réti (Ruff) János bognár és
Osztermayer Erzsébet (1891–1964) síremléke (K)

4.1.3. Osztermayer Mihály (1857–1909) és családja

V. családja
Osztermayer Mihály és leszármazottjai

Fennmaradt Osztermayer Mihály és Haaz Magdolna kézzel írott házassági szerződése, 1879-ből. Ennek tartalma (megőrizve az eredeti helyesírást):

„HÁZASSÁGI SZERZŐDÉS

Mely a mai alul írt napon, helyen és esztendőben egyrészlről Osztermájér Mihály – vőlegény, másrészlről pedig Haas Magdolna menyasszony között a következő feltételek alatt, az illető szülőknek hozzájárult akarattal és beleegyezésükkel kötött – u – m –

1-^{ször} A Vőlegénynek édes Atya Osztermájér Keresztél azon kötelezést teszi, hogy említett fiának Pörösön egy fél láncz szőlőt fog adni és 640 f azaz hatszáznegyven forintot Osztrák Értékbe fog kapni.

2 =^{ször} A meny Asszony Haaz Magdolnának édes Atya magát arra kötelezi hogy említett leányának szintén fog adni 600 f az az hatt szász forint buza Értékbe, egy nagy hasu bivalt tehenet, kétt átyatt, tíz vánkost három Dunyhádt kétt Sztrozsákott tizenkétt lepedött – tizen kétt abroszt – tizen kétt darab tüörlköző kendő es tizen kétt szakajto ruhátt és kétt Sifonért és tisztéséges viseletü ruhazatot

3=^{ször} Ha a Vőlegény egy esztendő, és egy nap el forgása alatt - örököst maga után nem hagyva meg halálozna, ez esetben a Meny Asszony a Második pontban érintet hozományát vissza nyerendi, az elhalt férjének értékéből 200 f szoval kétt szász forintot Osztrák Értékbe Moringal fog kapni a többi vagyoni hozomány a Vőlegény Szülőire vagy testvéreire vissza fog fog szálani.

Nem különben ha a Meny Asszony egy Esztendő és egy nap alatt mag talantul meg halálozna a Vőlegény az 1-ső pontba meg irt hozományát vissza nyerendő a Meny Asszony vagyonából pedig 100 f az az egy szász forint moringott fog kapni egy átyatt, egy dunyhádt – kétt vánkust – egy lepedött és egy Sztrozsákott részére fön tarhatt a többi érintett Meny Asszonyi hozománya a Szülőkre vagy testvéreire fog vissza szálani

Kedves Papa és Mama,
Drága jó Szüleim!

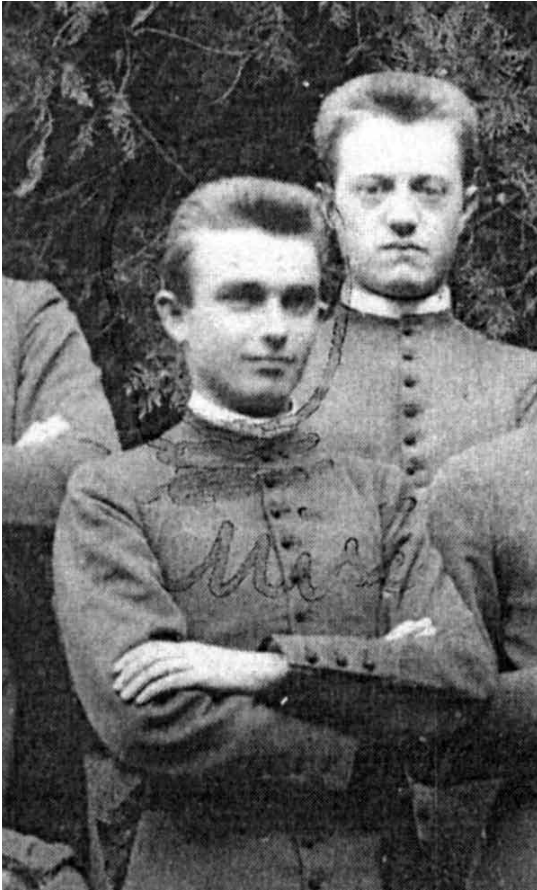
Kétfele érzelem foglalt helyet szívemben: az egyik a gyermeki köte-
lességek, másik a halálra irátság. Erőn kettős érzelem ösrönör mo-
arra, hogy tollat fogjak kezembe, hogy amennyire erőmlél telik, hi-
fejezést adjak annak, amit szívemben érezek. Szível először nem
mondhatom el, ami ma keblem ben honol, elküldöm gyermeki sze-
retetől lángoló szívemet, hadd beszéljen az a sorok által helyettem
most, midőn drága jó Szüleim Isten kegyelméből boldog házassá-
guk 25. évfordulóját ülik.

Azt mondottam, az egyik, ami a sorok irására késztet, a gyermeki
kötelesség érte. Kötelessége a gyermeknek szüleit tisztelni, szeretni és
értük imádkozni, mert a jó Isten után nekik köszönhet legtöbbit,
s mert a negyedik parancs is szü-
ünkre köti ezt. - Itt másik a halál-
érte. Mily nagy halála van kötelessége a gyermek szülei iránt, akik
érte annyit küzdöttek, szenvedtek oly gondokkal, árpolták és nevelték,
s szeretetükkel mindenholra elkísérték, bárholra vesse is őt a sors, gon-
dolataik mindig vele vannak, mába időznek, akik még életüket
is készek érte vesztélyertetni és föláldozni. Minderek oly halála köte-
lik a gyermekel, amelyet soha le nem rohat, soha visszafiretőni nem
képes, de azért meg kell tennie, amit csak tud.

De szeretném, ha most csak egy irátságot tölthetnék drága, kedves jó Szü-
leim között! De bele nyugszom a jó Isten akaratába, aki úgy intézte,
hogy ezen örömteljes napon távol helyen lennem a szülei között, ahol
bölcsőmet ringatták, ahol anyám emlőit szívtam.

Szok most, midőn a sorokat írom az én drága jó Anyámhoz és Anyám-
hoz, szok úgy mint a kis gyermek, nem tudom vissza tartani köny-
nyeimet. Soak hadd folyjanak, hisz olyan jól esik ez most! Örömmö-
met s szeretetemet fejezik ki a könnyek!

Mindig szerettem jó szüleimet; az a szeretet korommal együtt folyton
növekedett; hülönösen mióta távol vagyok a szülei háztól, egyre job-
ban is jobban érzem, hogy mi az én kedves Anyám és Anyám emlékem.

Balra fent: Osztermayer Mihály (1884–1910) papnak tanult, de TBC betegséget kapott, s ezért nem szentelték fel, így anyakönyvvezetőként dolgozott Pakson. Gyöngybetűs írását az anyakönyvek és a család őrzik.

Jobbra fent: Osztermayer Mihályné Haaz Magdolna (1860–1918), aki leányával és unokájával együtt hajószerencsétlenség áldozata lett Adonynál.

Osztermayer János (1891–1958)
kiskereskedő volt Pakson.
Felesége Pótzang Mária (1891–1972).

Osztermayer János és Pótzang Mária sírfelirata (K)

Osztermayer Mihály
(1857–1909)
családi kriptája (K)

Balra lent:
a Haaz család
kriptája (K)
(családfa a
71. oldalon!)

Osztermayer (Örvös) Ferenc (1896–1980) pékmester, aki a szakmáját sógorától, Kalmár Jánostól tanulta. 1918-ban katona volt, amikor a hajószerecsétlenség történt. Azonnal szabadságolták, s neki kellett azonosítania édesanyja, testvére és annak kisfia holttestét.

Géringerné Osztermayer Lenke (1894–1918), aki háromhónapos gyermekével és édesanyjával, Haaz Magdolnával hajószerecsétlenség áldozata lett Adonynál.

Az 1918. április 7-én szörnyű hajószerecsétlenség történt. Előző napon, egy szombati nap délutánján indult el a bajai kikötőből Budapestre a Drina gőzhajó. Vasárnap hajnali 3 órakor éktelen csattanásra riadtak fel a hajó alvó utasai Rácalmás és Tass térségében. (Tass nem közvetlenül a Duna mellett fekszik.) A Drina – melyen közel 400 utas volt – összeütközött a Budapestről jövő Szófia nevű hajóval, mely kettévágta a Drinát a hajó tatrészénél, ahol a 2. osztály utasai voltak, és amely azonnal elsüllyedt. A kormányos a partra kormányozta a megmaradt hajót. A hajót csak napok múlva lehetett kiemelni s akkor derült ki, hogy a szerecsétlenségénél 64 ember halt meg. A Szófia utasai sértetlenek maradtak.

A Duna Gőzhajózási Társaság a balesetet a Drina kormányosának hibájául róta fel. Kétségtelen, hogy a kormányos a Drinát Paksnál már zátonyra vitte, majd a zátonyról elszabadulva a Drina nekiment egy hajómalomnak. A kapitány a partra akarta vezényelni a hajót, de erélytelen volt, belenyugodott a kormányos szavába, miszerint fel tudja a fővárosba vezetni a hajót. A katasztrófa előidézésben közrejátszott, hogy a Duna vízállása alacsony volt, ezért összeszűkülött a hajóút. A köd miatt a látási viszonyok is rosszak voltak.

*Osztermayer Katalin
(1884–1949) és férje,
Kalmár János
pékmester.*

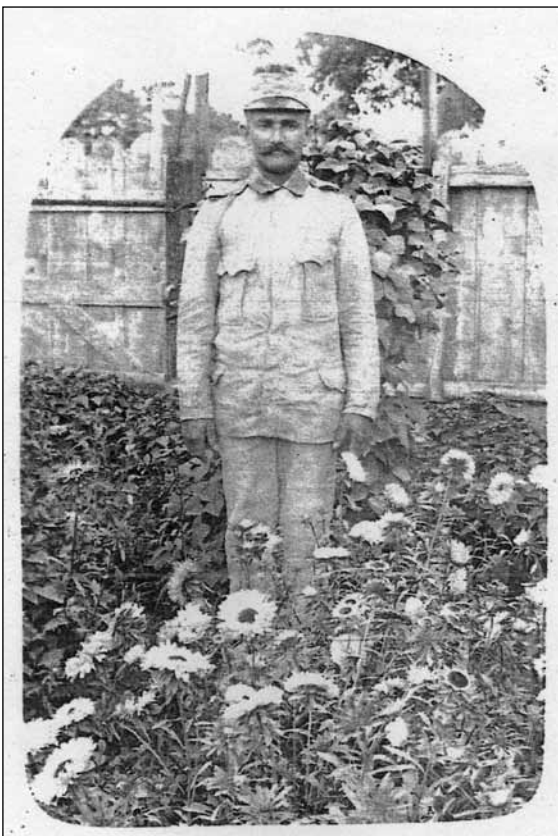

A paksi Kalmár-ház 2016-ban.

A Kalmár család a Kiegyezés utáni időszak feltörekvő polgárságának egyik középbirtokos képviselője. A századfordulón a család birtokában már 35 hold szántóföld és 7 hold szőlő volt. A paksi egykori Fő út 39. számú házat pékségnek építették, ám küllemében reprezentálta a viszonylag jól élő polgárság igényét. A házban 1945-ig működött pékség és péküzlet, azután államosították.

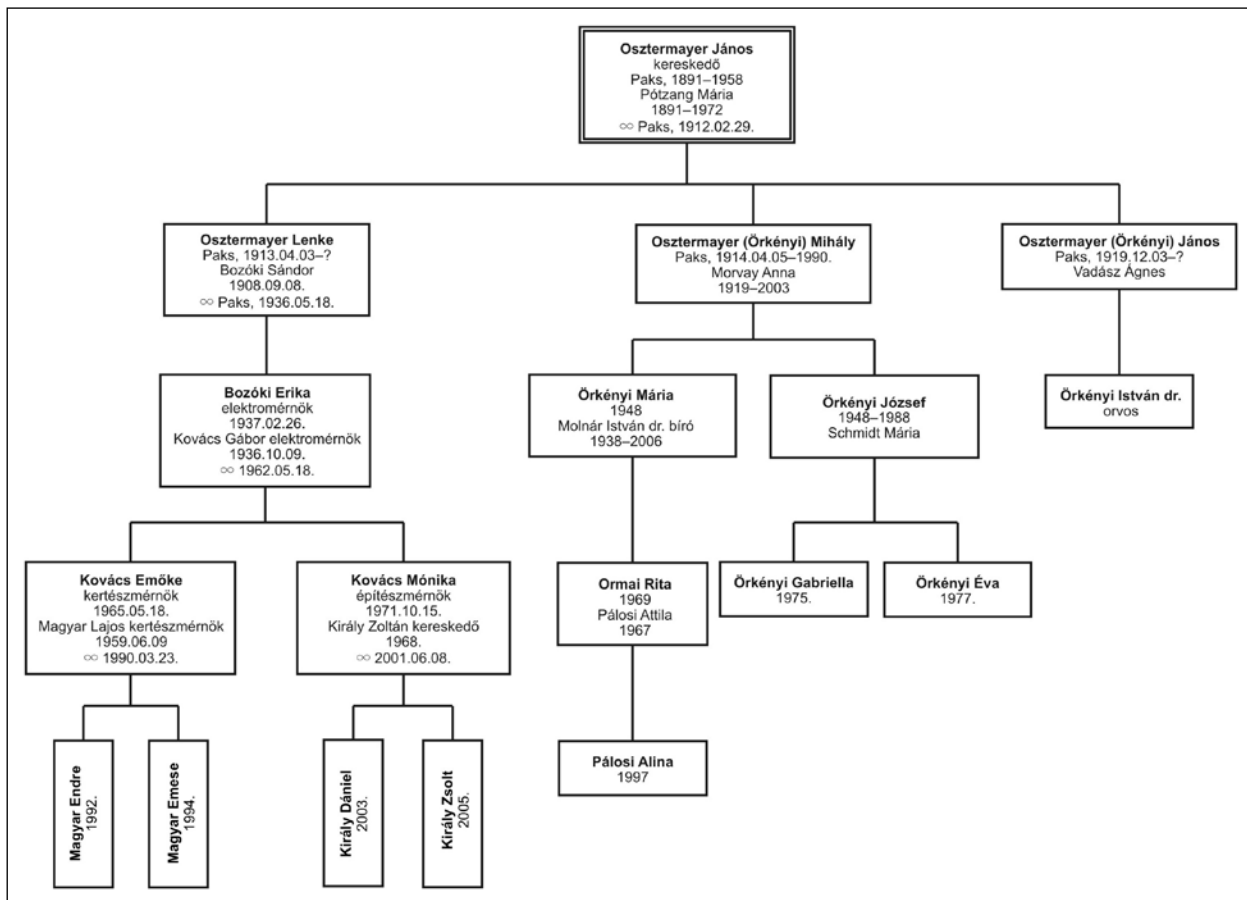

Kalmár János és családjának síremléke (K)

*Kalmár János pék (Paks, 1882-1961)
az I. világháborúban, katona korában*

4.1.3.1. Osztermayer János (1891–1958) és családja. Az Örkenyiek.

VI. családja
Osztermayer János (1891–1958) és leszármazottjai

Osztermayer János (1891–1958) és neje, Pótzang Mária

Osztermayer Lenke (1913)

Osztermayer Lenke (1913) és édesapja, János (1891) a boltjukban

Balra: *Osztermayer (Örkényi) Mihály (1914) és Morvay Anna* *Osztermayer Lenke (1913) és Bozóki Sándor 1936-ban*

Kovács Gábor és Bozóki Erika 1962-ben

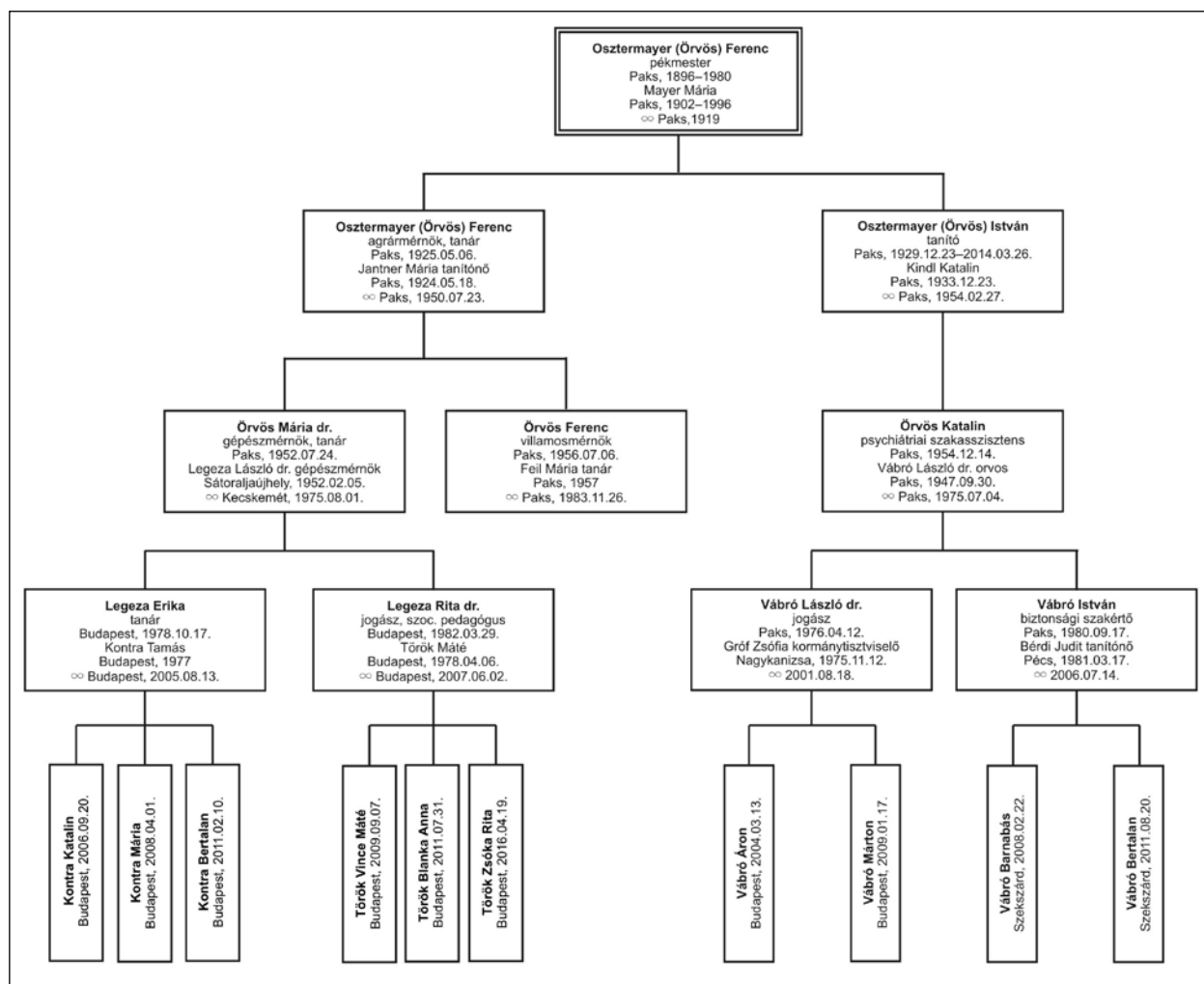

Magyar Lajos és Kovács Emőke 1990-ben

Király Zoltán és Kovács Mónika 2001-ben

4.1.3.2. Osztermayer (Örvös) Ferenc (1896–1980) és családja

VII. családja

Osztermayer (Örvös) Ferenc és leszármazottjai

Osztermayer (Örvös) Ferenc pékemester (1896–1980). Házasságot kötött 1919-ben Mayer Mária-val (1902–1996). Részt vett az első világháborúban, majd a másodikban is, és a Don mellől gyalog jött haza a doni áttörés után. 1947-ben – annak érdekében, hogy a német név miatti kitelepítést elkerülje – nevet változtatott, Örvös néven élt tovább. Gyermekai: Ferenc és István.

Örvös (Osztermayer) Ferenc 1925. május 6-án született Pakson. Négy elemi és négy polgári iskolát Pakson végzett, majd Baján a Felső Kereskedelmi Iskolában érettségizett 1943-ban. A keszthelyi Gazdasági Akadémián (később Agrártudományi Egyetem Keszthelyi Kara) szerzett diplomát 1947-ben, aranydiplomát 1997-ben, gyémántdiplomát 2007-ben. 1947–48-ban a Műegyetem Tanárképző Szakán gazdasági szaktanári oklevelet kapott. A második világháború utolsó évében, a nyilas hatalomátvétel után az egyetemről katonai kiképzésre vonult Muraközbe, Perlakra. A katonai esküt követően, december 1-jétől 1945 áprilisának elejéig katonaszökevényként húzódott meg egy állami csikótelepen. (Amikor 1975-ben megkapta az obsitot, katonakönyvében az „alkalmas, nem kiképzett” bejegyzés nagy derűtséget okozott.) 1948-tól tanár a Kalocsai Tanítóképző Intézetben, majd

Nr. szám.

Gültig für einmalige Fahrt (hin und zurück)
Érvényes egyszeri utazásra (oda és vissza)

von-ből
nach-ba
über-on át

Eisenbahn-Dampfschiff-Fahr-
kahrte (Fahrchein) Klasse
I. II. III. osztály

vasúti (gőzhajó-) menetjegy
(menetigazolvány)

Fahrtgebühren trägt ~~der Reisende~~ Sie sind ~~zurückzubringen~~
die Militärverwaltung zu zahlen
Menetdíj ~~ab nicht~~ ~~a hadvezetőséget~~ terhelt. ~~Kiszámlázás-kiszámlázó~~
Hitelesítés

Bei Eisenbahnfahrten ist der Stationszugstempel
beizubringen.
Vasúton való utazáskor az állomás(vonat)-
bélyegző rányomando.

Fahrtseine müssen unbedingt gelöst werden.
Menetjegy okvetlenül váltandó.

Mitreisendes Dienpersonal (Name, Truppenkörper,
Együtt utazó szolgálományzat (néve, csapattestje,
Diensteseinteilung: *Szabadságosztály*
szolgálati beosztása: *első osztályos*
Munkatárs
4947. számú 6. csoport

Urlaubsschein. – Szabadságigazolvány.

1. Gültig einschliesslich der bewilligten Reisetage bis
Érvényes belezárván az engedélyezett utazási napokat

2. Gattung des Urlaubes: *Tartós szabadság*
A szabadság neve: *Osztermayer Ferenc*

3. Name und Charge:
Neve és rangja: *17. század*

4. Truppenkörper:
Csapattestje:

5. Diensteseinteilung:
Szolgálati beosztása:

6. Haupturlaubsort (Bezirk, Komitat, Land) nach Punkt 4 der Belehrung:
Főszabadsághely (járás, megye, ország) az oktatás 4. pontja szerint: *Szék*

7. Sonstige für den Aufenthalt bewilligte Urlaubsorte:
Egyéb tartózkodásra engedélyezett szabadsághelyek:

8. Die Abreise auf Urlaub erfolgt am: *1919 február 5-én*
Szabadságra elutazott: *Szék*

9. Dauer desurlaubes:
Szabadság tartama:

10. Anzahl der bewilligten Reisetage für die Hin- und Rückreise:
Engedélyezett utazási napok száma az oda- és visszautazásra:

11. Der Beurlaubte hat beim eingereicht zu sein am
A szabadságoltnak bevonulva kell lenni-nél-án.

Datum: *1919. február 5-én*
Kelt:

Rund-(Flach-)Stempel des bewilligenden Kommandos:
Szabadságot engedélyező parancsnok kértványa-bélyeg.

Unterschrift des bewilligungsberechtigten Kommandanten.
A szabadság engedélyezésére jogosult parancsnok aláírása.

Murphy

Bei Reisen durch Deutsches Gebiet:
Die Echtheit der eigenhändigen Unterschrift des Inhabers
dieses Urlaubsscheines wird bestätigt:
**Német birodalmi területen való
utazásoknál:**
E szabadságigazolvány tulajdonosa sajátkező aláírásának
valóságság igazoltatik:

Eigenhändige Unterschrift oder Abdruck des rechten
Zeigefingers, oder Handzeichen des Beurlaubten.
A szabadságolt sajátkező aláírása vagy jobb mutató-
ujjának lenyomata vagy kézjegye.

Arztlich untersucht und infektiös- sowie ansteckendfrei
befunden.
Orvosiilag megvizsgáltatott és fertőző betegségtől valamint
féregtől mentesnek találtatott.

Belehrung auf Seite 3 genau beachten! – A 3. oldalon levő oktatást pontosan betartani!
Alles nicht Zutreffende streichen! – Meg nem felelőt áthuzni!

Lag-Nr. 851. – Druck des Allenschein A.-G., Budapest.

Osztermayer (Örvös) Ferenc (1896–1980) szabadságolási igazolása 1919-ből

MAGYAR BELÜGYMINISZTER

ad. 96.484/1947. szám.
II/2.

O S Z T E R M A Y E R F E R E N C

Paks ^{v. 1925.} 1925. évben született ^{köznevelési} ^{tanár} pályást
paksi

lakos kérésére családi nevét

" - Ö r v ö s - "

névre változtatom át.

Erről a folyamodót annak a közlésével értesítem, hogy a névváltoztatás
anyakönyvi feljegyzése felől egyidejűleg intézkedtem.

Budapest, 1947. évi április hó 9. n.

A miniszter rendeletéből:

miniszteri tanácsos.

O s z t e r m a y e r F e r e n c

P a k s .

Tolna va.

A Kalocsai Érseki Hatóságtól.

1743/1948. isk. szám.

Tárgy: Id. gazdasági szaktanítói
kinevezés.

Melléletek száma:

Hivatkozási szám:

ÖRVÖS FERENC urnak,
okl. mezőgazda, gazdasági tanárjelölt

Ezennel kinevezem Tanárjelölt Urat a kalocsai érseki tanítóképző-intézethez és liceumhoz ideiglenes gazdasági szaktanítóvá 1948. április 1-i hatállyal a 94.325/1947. V/2. ú.o. VKM. sz. rendelettel rendszeresített államsegélyes gazdasági szaktanítói tanszékre.

Erről örvendetes tudomásul értesítem, s mint jóakaró főpásztora atyailag intem és kötelezem, hogy munkakörét a katolikus Egyház szellemében gondosan és lelkiismeretesen betölteni, jámbor keresztényi élete által pedig mindenkinek például szolgálni igyekezzék.

Működésére Isten áldását kérem.

Kalocsa, 1948 április 1.

P a k s .

József
é r s e k .

Örvös Ferenc (1925) szaktanítói kinevezése Grösz József kalocsai érsek aláírásával

KONZERVIPARI TRÖSZT
Budapest V. Akadémia utca 1-3
Telefon: 121-690, 313-560
Személyzeti Osztálya.

sz. 327/1965.

Budapest, 1965. január 28.

Ügyintéző:

Tárgy: Megbízás.

Ö r v ö s Ferenc
termeltetési osztályvezető
elvtárs részére
Paksi Konzervgyár
P a k s .

Nágel János igazgató betegsége idejére megbízom Önt - jelenlegi munkaköre ellátása mellett - a vállalat igazgatói teendőinek végzésével.

A megbízás időtartamára havi alapfizetését 3300.- Ft.-ban határozom meg.

Kovács László
KONZERVIPARI TRÖSZT
Kovács László
vezérigazgató

Örvös Ferenc (1925) igazgatói kinevezése a Paksi Konzervgyár élére,
mely 20 éven át, nyugdíjba vonulásáig tartott

Az Örvös család ősi családi háza (Fő u. 58.), a féltetős épületrészben volt a régi kovácsműhely. A kapuban Örvös Ferenc (1896–1980) és felesége, Mayer Mária. A ház helyén jelenleg a rendőrség épülete áll.

A családi ház udvarán. Ülnek: Örvös Ferenc (1896) és Mayer Mária (1902), állnak: Örvös István (1929), Jantner Mária (1924) és férje, Örvös Ferenc (1925).

a Szekszárd Palánkpusztai Mezőgazdasági Középiskolában. 1955-ben a Paksi Konzervgyárba kerül, ahol a Nyersanyag Osztály vezetője. 1965-től 1985-ös nyugdíjazásáig a gyár igazgatója. Felesége Jantner Mária, gyermekei: Mária (1952) és Ferenc (1956).

*Örvös Ferenc (1925) és Jantner Mária gyermekei:
Ferenc (1956) és Mária (1952),
lent elszáldozási képeik*

*Paks főutcája (Deák Ferenc utca), amikor még földút volt.
A boltíves kapubejárat Örvös Ferenc (1925) családi házához vezetett.*

Örvös Ferenc (1925) családi háza (Paks, Deák Ferenc u. 20.) 1984 augusztusában

*Örvös Mária (1952) és Legeza László
esküvői képe (1975. augusztus 1.)*

Örvös Mária dr. (1952) Pakson született, a Jantner nagyszülők házában. Középiskolai tanulmányait Székesfehérváron, a Teleki Blanka Gimnáziumban végezte. A Budapesti Műszaki Egyetemen szerzett gépészmérnöki oklevelet 1976-ban, majd PhD. fokozatot. 40 évig tanított a BME-n, ahol 8 évig a Gépészmérnöki Kar oktatási dékán-helyettese volt. 1975-ben kötött házasságot dr. Legeza László gépészmérnökkel, két gyermekük született: Erika (1978) és Rita (1982).

Örvös Ferenc (1956) Pakson született. Az általános és a középiskolát is Pakson végezte, majd a Budapesti Kandó Kálmán Villamosipari Főiskolán szerzett villamos üzem mérnöki oklevelet. Első munkahelyén, a Paksi Atomerőműnél beruházási és fejlesztési feladatokat végző villamosipari vállalatnál vezető tervezőként dolgozik.

*Örvös Ferenc (1956) és Feil Mária
esküvői képe (1983. november 26.)*

*A paksi „Tisztos Polgár” kitüntetést
2011-ben Örvös Ferenc (1925)
és felesége, Jantner Mária
kapta*

Legeza Erika (1978) az Eötvös Lóránt Tudományegyetemen szerzett matematika tanári és francia bölcsész diplomát. 2005-ben kötött házasságot Kontra Tamással, gyermekeik: Katalin (2006), Mária (2008) és Bertalan (2011). A budapesti Pannonia Sacra Katolikus Általános Iskolában tanít.

Törökné dr. Legeza Rita (1982) az Eötvös Lóránt Tudományegyetemen szerzett jogi, majd az esztergomi Vitéz János Főiskolán szociálpedagógusi diplomát. 2006-ban kötött házasságot Török Mátéval, aki a Misztrál együttes alapító tagja. Gyermekeik: Vince (2009), Blanka (2011) és Zsóka (2016). Legeza Rita az Emberi Erőforrások Minisztériumában dolgozik.

*Örvös Mária (1952)
gyermekei:
Legeza Erika (1978)
és Legeza Rita (1982)
1983-ban*

Legeza Erika (1978) és férje, Kontra Tamás, valamint gyermekeik: Mária, Bertalan és Kata

Legeza Rita (1982) és férje, Török Máté, valamint gyermekeik: Blanka, Zsóka és Vince

Örvös Mária (1952) és férje, Legeza László 2012-ben, unokáikkal: Vince, Mária, Bertalan, Blanka és Kata

Az Örvös család kriptája (K)

Örvös István (1929)

Örvös Ferenc (1896) és felesége, Mayer Mária (1902) 1962-ben

Örvös (Osztermayer) István (1929–2014) polgári iskoláit Pakson végezte, majd a Kalocsai Érseki Tanítóképzőben szerzett tanítói oklevelet 1949-ben. Osztályidegen (kulák) származása miatt munkaszolgálatos katonának vitték. Különböző állami építkezéseken dolgoztatták, pl. laktanyák, Gundel étterem, Andrassy út 60. pincéjének építésénél. Nyugdíjba vonulásáig tanítóként dolgozott. 1954-ben házasságot kötött Kindl Katalinnal, gyermekük: Katalin (1954).

Örvös István (1929) 1952–53-ban

Örvös István (1929) a Gundel étterem építésén (1953.03.30.)

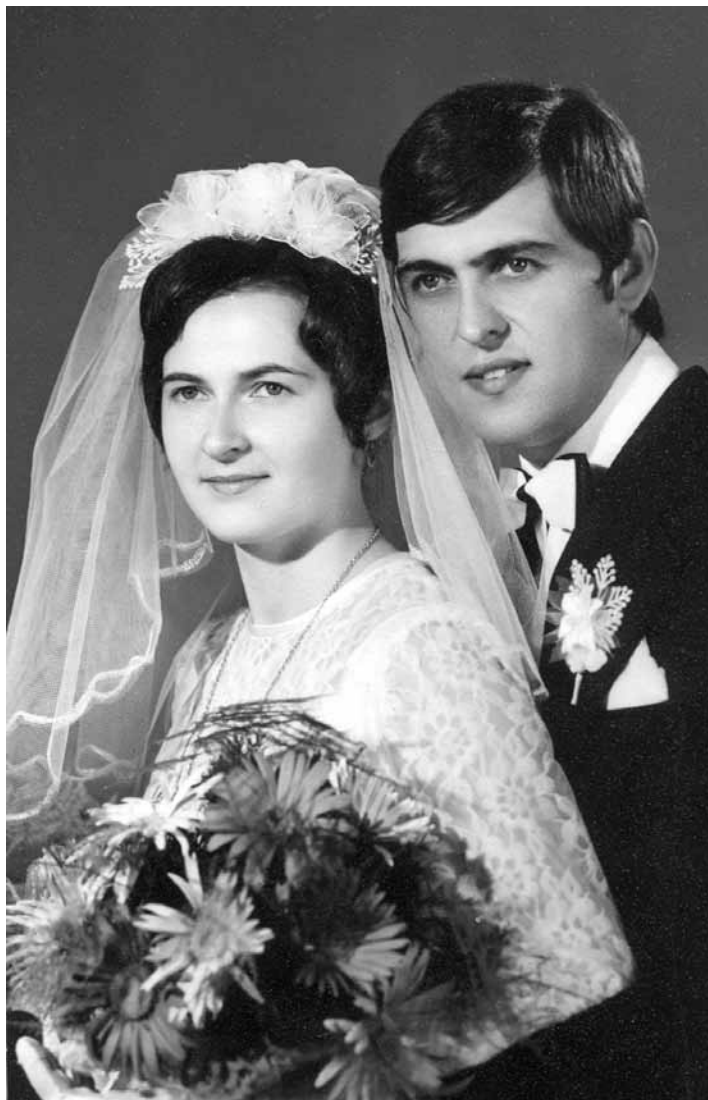

*Örvös István (1929) mint elsőáldozó 1938-ban,
esküvői képe Kindl Katalinnal (1954),
háza és
családja
(Kindl Katalin, Örvös Katalin és Örvös István)*

Örvös Katalin (1954) Pakson született, az általános iskoláit is itt végezte. Szekszárdon az Egészségügyi Szakközépiskolában érettségizett, 1973-ban. Kezdetben a Paksi Konzervgyárban, később a paksi rendelőintézetben dolgozott üzemorvos asszisztensként. 1975-ben kötött házasságot dr. Vábró László sugárbiológus szakorvossal. Gyermekük: László (1976) és István (1980).

Dr. Vábró László (1976) Pakson érettségizett, majd az Államigazgatási Főiskolán diplomázott, ezt követően az Eötvös Lóránt Tudományegyetemen szerzett jogász oklevelet. Dolgozott az APEH-nél, jelenlegi munkahelye a Belügyminisztérium. Felesége Gróf Zsófia, akivel 2001-ben kötött házasságot, gyermekeik: Áron (2004) és Márton (2009).

Vábró István (1980) Pakson érettségizett. Az Államigazgatási Főiskolán szerzett oklevelet. A Paksi Atomerőmű biztonságtechnikai szakértője. 2006-ban kötött házasságot Bárdi Judittal, gyermekeik: Barnabás (2008) és Bertalan (2011).

Örvös Katalin (1954) és dr. Vábró László esküvői képe (1975.07.04.)

Örvös Katalin (1954), dr. Vábró László és gyermekeik: István és László

Dr. Vábró László (1976) és Gróf Zsófia

Vábró István (1980) és Bérdi Judit

Dr. Vábró László (1976) családja: Áron és Márton

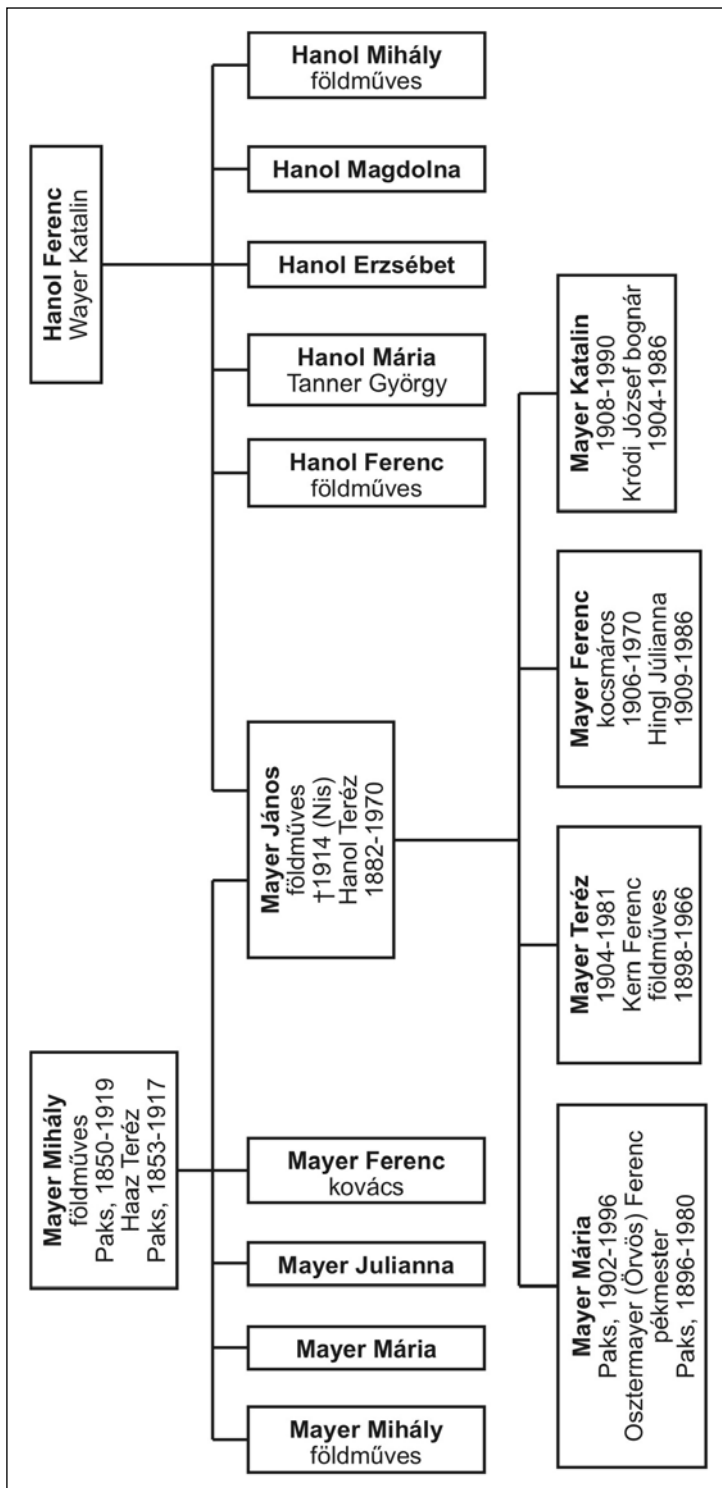

Vábró István (1980) családja: Barnabás és Bertalan

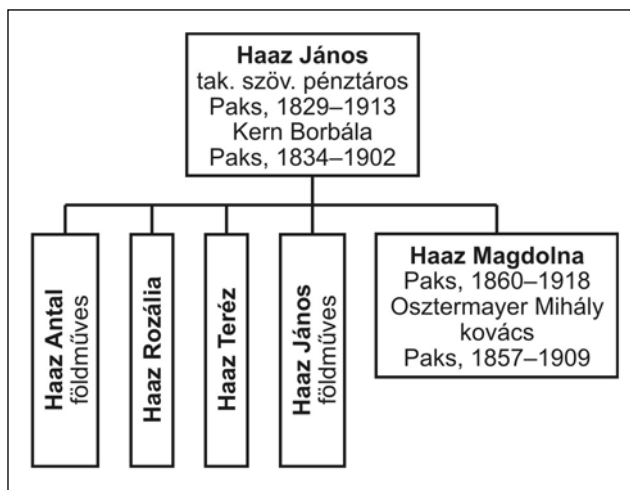

4.1.3.3. Az Osztermayerek kapcsolata a Mayer és a Haaz családokkal

A Pakson a XVIII. században letelepedett dunai sváb családok közé tartoznak a Mayer és a Haaz családok is, melyek házasságok révén kapcsolatban álltak az Osztermayer családdal. Mivel a Mayer és a Haaz családból értékes fényképfelvételek maradtak fenn az Osztermayerek birtokában, ezért egy rövid alfejezetben bemutatjuk azokat.

VIII. családja
Az Osztermayer és a Mayer család kapcsolata

*IX. családja
 Az Osztermayer és a Haaz család kapcsolata*

*Mayer Mihály Lajos (1850–1919)
 és fia, Mayer János (meghalt Nisben, 1914-ben)
 (dagerrotípija)*

1. Hanol Teréz (1882–1970), 2. Mayer Mária (1902–1996), 3. Mayer Teréz (1904–1981),
4. Mayer Ferenc (1906–1970) és 5. Mayer Katalin (1908–1990)

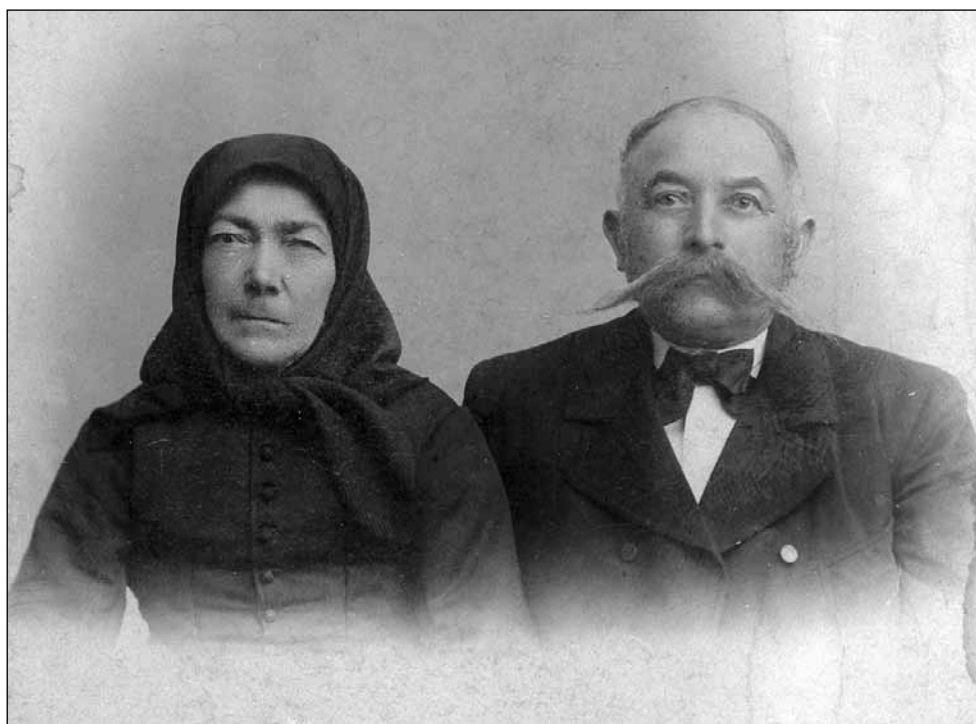
Mayer Ferenc (1906–1970)
és felesége, Hingl Julianna (1909–1986)

*Haaz Antal és Haaz János
(dagerrotípiá)*

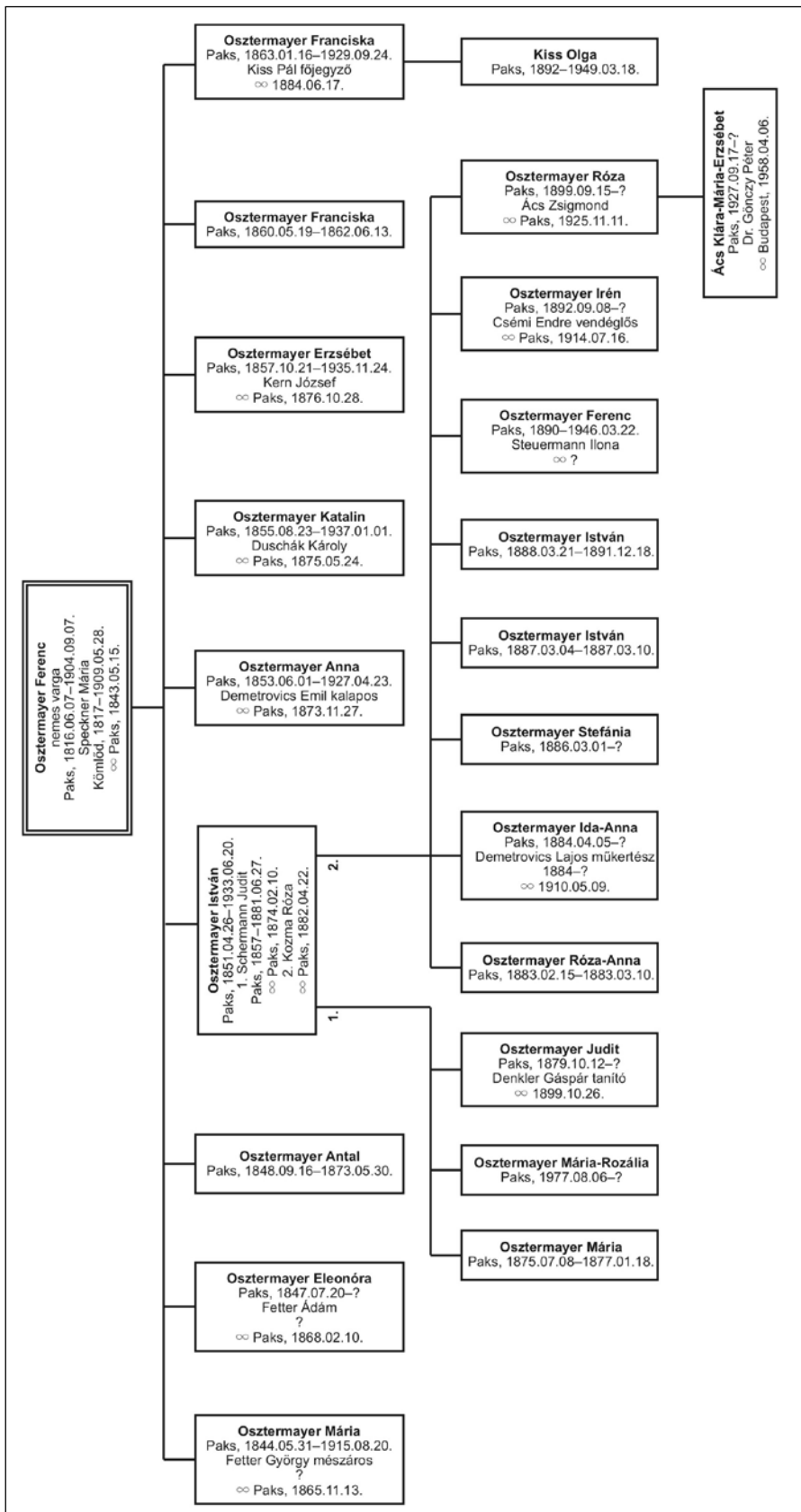

*Haaz János (1829–1913)
(dagerrotípiá)*

Haaz János és Kern Borbála (1901)

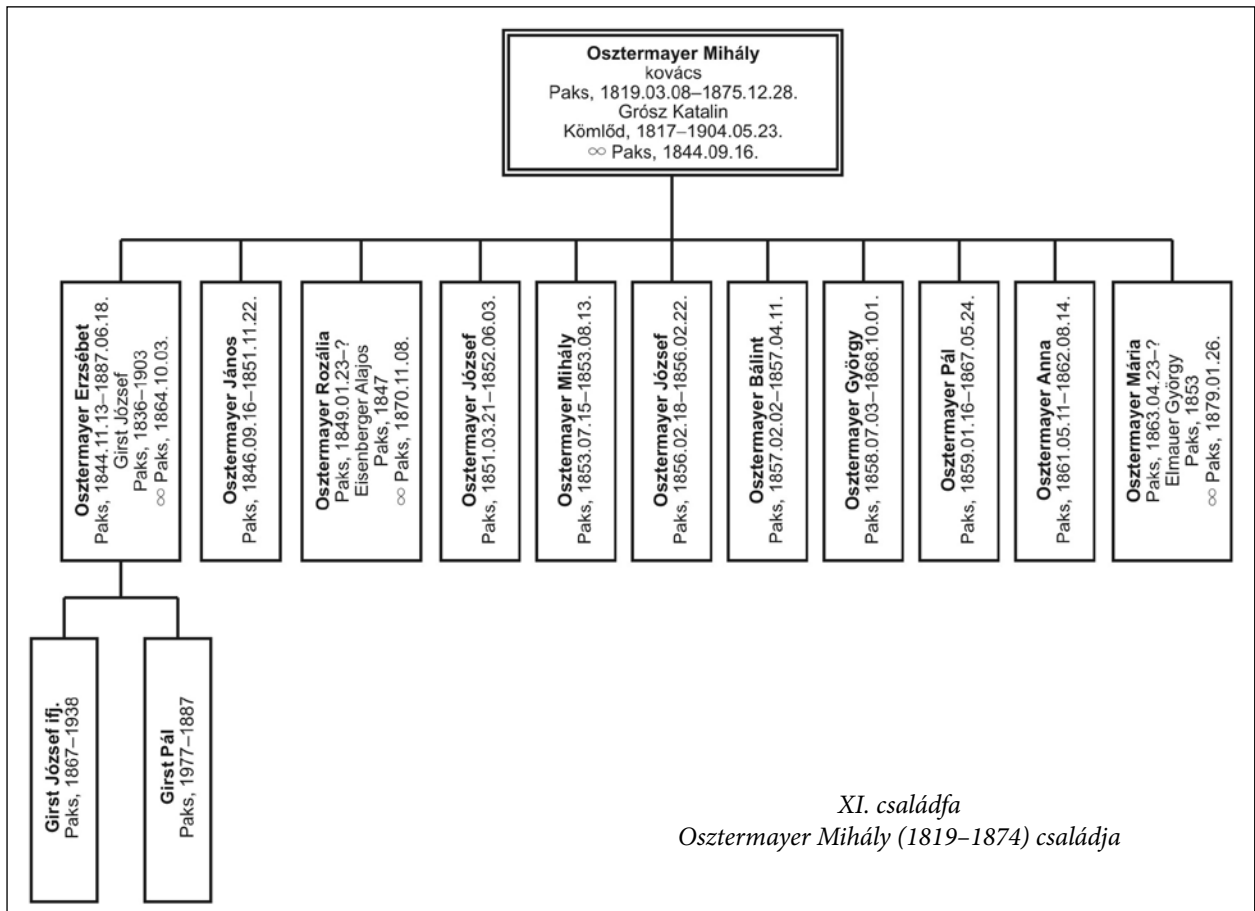
4.2. Osztermayer Ferenc (1816–1904) és családja

X. családja
Osztermayer Ferenc (1816–
1904) családja.

Osztermayer
Ferenc családjáról a
szerzőknek nincs több
információjuk.

4.3. Osztermayer Mihály (1819–1874) és családja

*Girst József (1836–1903) és felesége,
Osztermayer Erzsébet (1844–1887) sírja (F)*

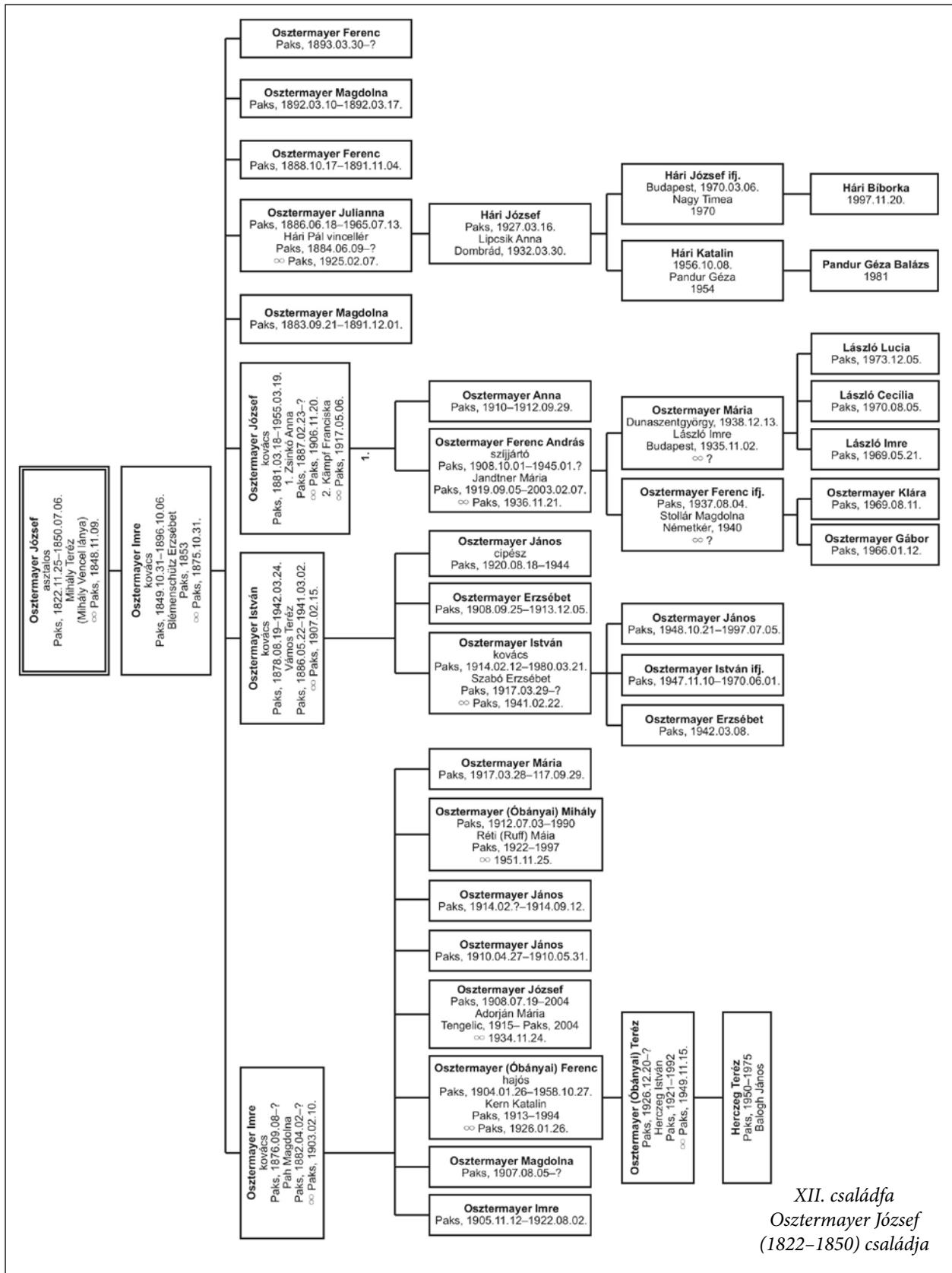
Gente für Nymit arbeits 1870	
19. März 1	Nimm keine andere beflagen mit weissen 1 50
25. März 2	Ander-gar-breit weiss-gewaschen 50
18. April	im die Messer vermerktunter beflagen 60
22. März	Amire keine auf den Tisch 1. Nimmungen in dem unter 2. Nimm Zeit aber gemacht mit weissen 3 50
2. August 6	Lungencyel 2 münden unter 30
14. August 4	Lungencyel mit 12 Jul 40
24. August	im fahlen-baum 1. Nimmungen 40
6. Oktober	unter Nymen auf die weissen 1. Nymen 4 Lungencyel 40
	Kamer 7 60
Jahr 9. Oktober Peter-major Mihály 1870	
A. Kipfretisse uhalvanyestatis H. Bauer János & Co.	

Osztermayer Mihály (1919–1874) német nyelvű nyugtája 1870-ből

Osztermayer Mihály neve az 1841-es birtokkönyvben az úrbérestelkek felsorolásánál szerepel, mint „Tekintetes Csabay Úr” úrbértelkének jobbágya, Osztermeier Mihály néven.

Osztermayer Mihály családjáról a szerzőknek nincs több információjuk.

4.4. Osztermayer József (1822–1850) és családja

XII. családja
Osztermayer József
(1822–1850) családja

976.
39.

Kivonat a *Haladási József* *pléb.* róm. kat. plébánia keresztelték anyakönyvéből

Extractus e Matricula Baptisatorum Parochiae *Plaks*

1878-1890. kötet, 78. lap, 74. folyószám.
tomus, pagina, numerus currens.

Életés éve, hava, napja annus, mensis, dies	Keresztelés baptismi	A kereszteltnék Baptisati		Törvényes vagy tör- vénytelen? An legitimus vel non?	Első- szülöt-e? Hányadik szülöt? An primo genitus Quotus natus?	Szülők neve, állapota vallása és lakhelye Parentum nomen conditio, religio et locus domicilii	A keresztülő neve, állapota és vallása Patrinorum nomen, conditio et religio	A keresztelő papnak neve és hivatala Nomen et officium baptisantis	Észrevételek Observationes
		neve nomen	neme sexus ♂ masc. ♀ foem.						
1881. 18. 18. Május		Josaphus	nem	fej.		Emicus Dob- nyai, R.C. faludvaros Ecsinbóka Glemaudó, R.C. Plaks 299.	Leopoldine Hratel, R.C. seol Georgii Babar pirculón R.C.	Josaphus Hreichel corporator	Létrehozott kötet: Könyv Franziska Szentán 1917. V/6-án.

A kivonat hitelesül:
In fidem extractus

Kelt: *Plaks, 1937. dec. 1.*
Datum

Kovács István

Utánnyomás flos. — Nyomatott és kapható a Haladás Nyomda Rt.-nél Pécsen, Király- és Szt. Mór-utca sarok.

Osztermayer József (1881–1955) születési anyakönyvi kivonata

Osztermayer István kovács családi sírboltja. A baloldalon nyugszik id. Osztermayer István (1878) kovács és neje, Vámos Teréz (1886), majd fiúk, János (1920) cipész. A jobboldalon másik fiúk, István (1914) kovács és neje, Szabó Erzsébet (1917), valamint két fiúk: István (1947) és János (1948). (F)

Házassági anyakönyvi kivonat.

Folyószám	A házasságkötés helye és ideje (év, hó, nap)	A vőlegény		A menyasszony		A házasságkötési tanuk családi és utóneve, lakhelye	Házasságkötési kijelentések. Aláírás előtti esetleges megjegyzések. Aláírások.
		családi és utóneve, állása (foglalkozása), vallása, születési helye és ideje, lakhelye	szüleinek családi és utóneve	családi és utóneve, állása (foglalkozása), vallása, születési helye és ideje, lakhelye	szüleinek családi és utóneve		
40.	1907. Paks 1. Osztály Lakóhely: Paks 15. 1911. aug. 17.	Ostermayer István korábbi apóca r. kath. mül.: 1878. aug. 19. lak: Paks 861 szám.	Ullasi Osztormayer Teréz örv. Gleuesen-revüts Borsóélet	Vámos Teréz r. kath. mül.: 1886. máj. 28. lak: Paks 150 m.	Ullasi János örv. Bauhor Zoltán	József György Paks 33 m. Bauhor Pál Paks 468 m.	József Teréz alt. 4. mint polgári tisztviselő az itt nevezett és előtte együttesen jelenlevő házasságkötőket, miután azok előtte a két tanu jelenlétében személyesen külön-külön kijelentették, hogy egyenlősségi házasságot kötnek, a törvény értelmében házasságnak nyilvánította. Házasságkötés helye: Paks 1907. aug. 17. alt. 4.

Utólagos bejegyzések. — Kiigazítások.

Bizonyítom, hogy ez a kivonat a 1907. aug. 17.-i anyakönyvi kerület házassági anyakönyvével szövegrészt tartalmilag megegyezik.
Kelt PAKS 1943. július 14.

[Signature]
anyakönyvvezető

Fent Ostermayer István és Vámos Teréz házassági anyakönyvi kivonata (1907),
lent a gyermekük, a világháborúban elesett Ostermayer János (1920–1944) születési anyakönyvi kivonata.

Születési anyakönyvi kivonat.

Folyószám	A bejegyzés ideje (év, hó, nap)	A születés ideje (év, hó, nap)	A gyermek utóneve, neme, vallása	A szülők			A születés helye, ha a születés nem az anya lakásán történt	Aláírás előtti esetleges megjegyzések. Aláírások.
				családi és utóneve, állása (foglalkozása), lakhelye	vallása	életkora		
275.	1920. 1. Ostermayer János múl.: 1878. aug. 19. 2.2.	1920. aug. 18. 1. tizen-nyolc.	János János r. kath.	Ostermayer István Vámos Teréz Paks Béthory u. 16.	r. kath.	42	—	Ostermayer István s. h. bejegyzéselő. Szepes Zoltán s. h. altól.

Utólagos bejegyzések. — Kiigazítások.

Bizonyítom, hogy ez a kivonat a 1920. aug. 18.-i anyakönyvi kerület születési anyakönyvével szövegrészt tartalmilag megegyezik.

Kelt PAKS 1935. december 17. P. H.

[Signature]
anyakönyvvezető

Osztermayer István (1914) fényképe a síremlékén

*Osztermayer István és neje Vámos Teréz
és kislányuk, István (1914).
A kép 1916. január 17-én készült.*

Osztermayer János (1920) cipész

*Osztermayer János (1920) cipész
egy szüreti bálon*

Osztermayer István (1914) katona korában

*Osztermayer István (1914) és neje, Szabó Erzsébet.
Esküvőjük napja: 1941. február 22.*

*Osztermayer István (1914) és neje, Szabó Erzsébet,
valamint gyerekeik: ifj. István (1947), János (1948), Erzsébet (1942)*

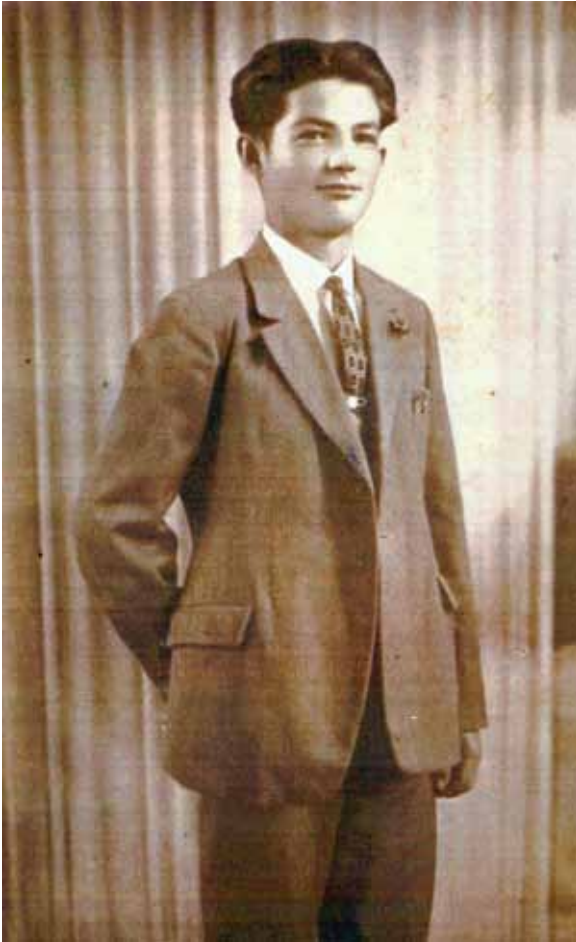
*Osztermayer József Kovács (1881) és neje, Kämpf Franciska.
A kép hátoldalán a felirat: Emlék 1940. XI.22-ről Bácska-Palánkról (Szerbia).*

*Osztermayer József Kovács és Kämpf Franciska, valamint menyük Jandtner Mária sírjuk. (K)
Fiúk, Osztermayer Ferenc a háborúban, Dnyeprópetrovszokban hősi halált halt, ezzel a felirattal
– és a következő oldalon látható emlékművel – emlékeznek az utódok.*

*Osztermayer József Kovács (1881–1955) és neje,
Kämpf Franciska (Palánkról),
valamint gyermekük, Ferenc (1908–1945)*

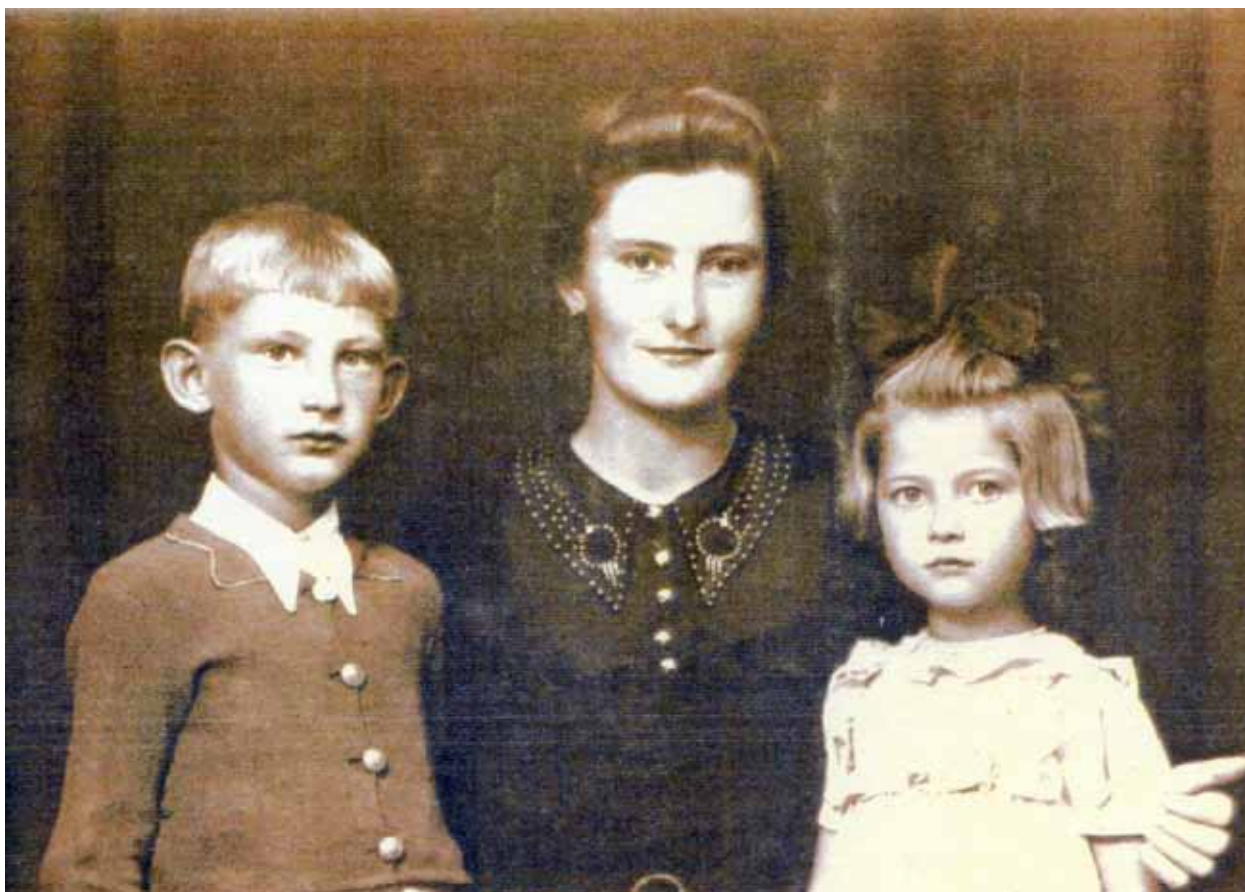

*Osztermayer Ferenc (1908–1945)
ifjabb korában, szíjjártó*

*Osztermayer Ferenc szíjjártó a későbbi feleségével,
Jandtner Máriával esküvőjük alkalmából,
Pakson, 1936. november 21-én*

Osztermayerné, sz. Jandtner Mária gyermekeivel: ifj. Ferencsel (1937) és Máriával (1938) 1944. augusztus 21-én

Osztermayerné, sz. Jandtner Mária a gyermekeivel 1951-ben

Herczeg István és Óbányai (Osztermayer) Teréz sírja (F)

Herczeg István leánya, Teréz (Balogh Jánosné) sírja (F)

Óbányai (Osztermayer) Ferenc és Kern Katalin sírja (F)

Óbányai (Osztermayer) Teréz

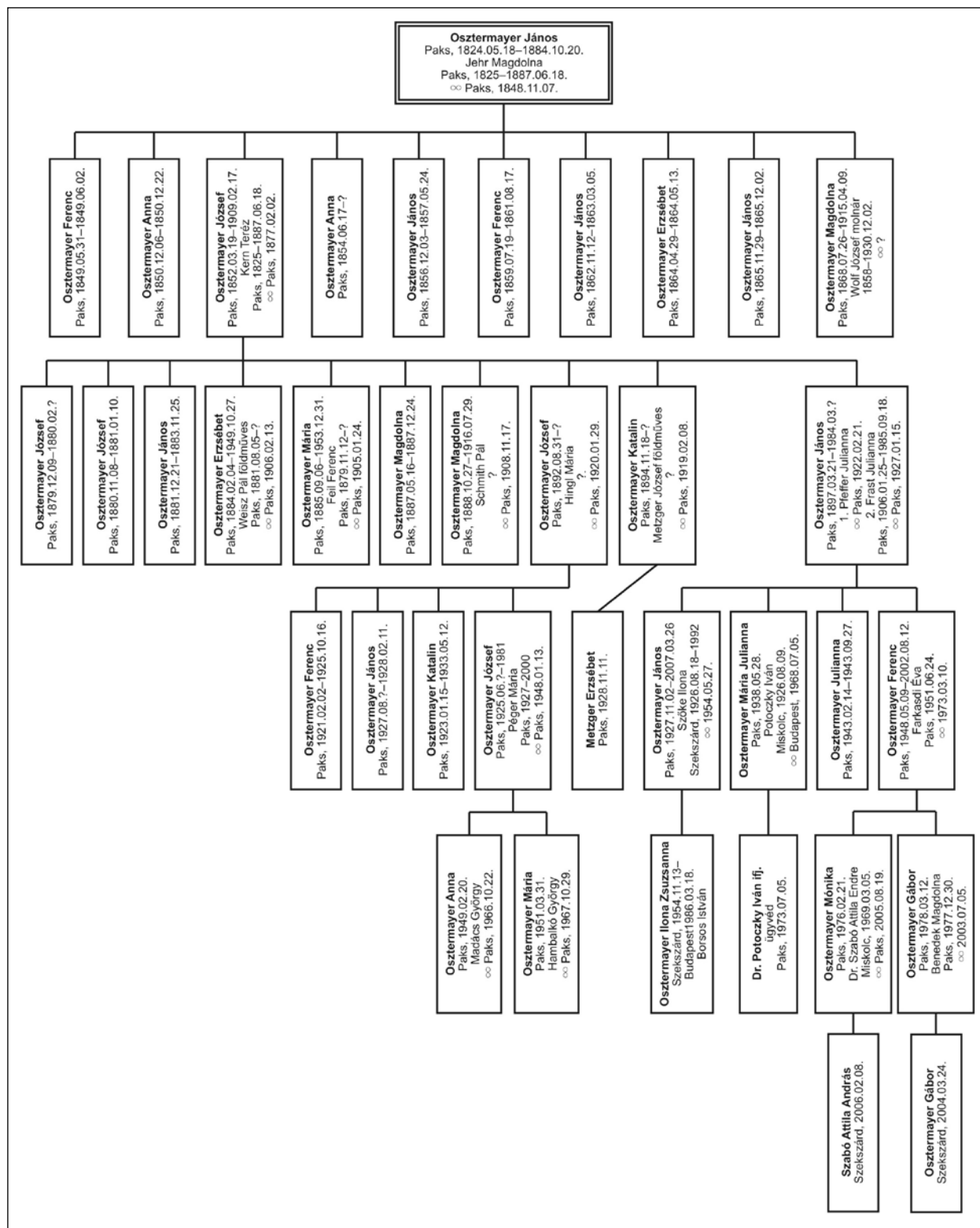

*Osztermayer Julianna (1886–1965) férjével,
Hári Pál vincellérrel*

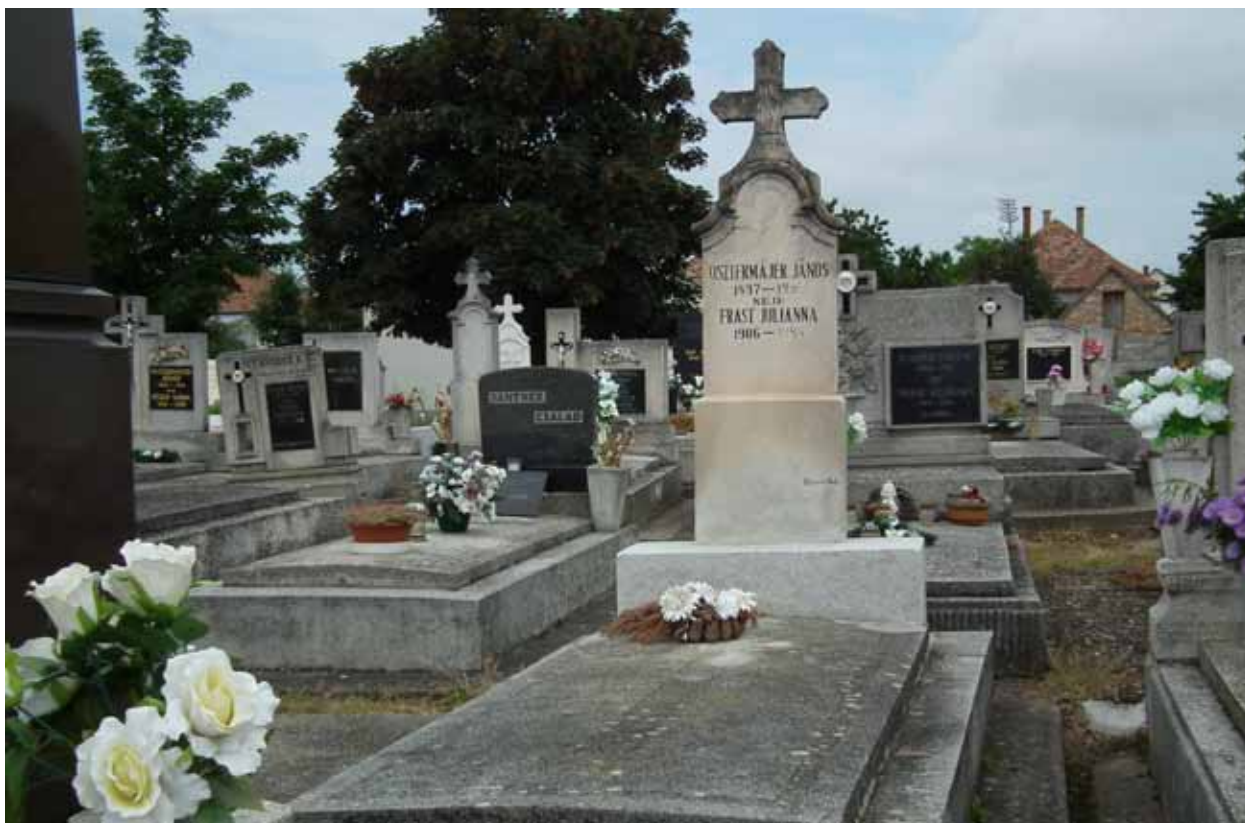
*Osztermayer József (1908–1990) és felesége,
Adorján Mária (1915–2004) síremléke (F)*

4.5. Osztermayer János (1824–1884) és családja

XIII. családja

Osztermayer János (1824–1884) családja

Osztermayer János (1897–1984) és második felesége, Frast Julianna sírja (F)

Osztermayer József (1925–1981) és felesége, Péger Mária sírja (F)

Osztermayer János (1927–2007) és felesége, Szőke Ilona

Osztermayer Ilona (1954–1985)

Három fiatal verte agyon az idős férfit

2007.03.30

ŐRIZET A rendőrség szerint kitervelték a rablást, 300 forintot vittek el

SZEKSZÁRD Előzetes letartóztatásba helyezte a szekszárdi nyomozási bíró azt a három fiatalembert, akiket a rendőrség egy idős ember meggyilkolásával gyanúsít - tájékoztatt dr. Ökrös Magdolna, a megyei főügyészség saj-

tósóvivője. Mint megírtuk, a 80 éves férfit kedden reggel vérbe fagyva találták szekszárdi lakásán. A rendőrség még aznap őrizetbe vett egy fiatalkorú és két fiatal felnőtt férfit. A három büntetett előéletű, ittas fiatalember hét-

főn éjfél tájban egy szekszárdi szórakozóhelyen határozta el, hogy az áldozat lakásából értékeket lop. A fürdőszoba ablakán másztak be, miután a rácsot lefe-

szítették. A lakást feldúlták, a zajra felébredt a házigazda, aki feltehetően felismerte a betörőket. Az idős férfit ököllel ütötték, foltogatták. Nyereségvágyból elkövetett emberölésért akár életfogytig tartó szabadságvesztés is kiszabhatnak az elkövetőkre - tette hozzá a szóvivő. ■ Ihárosi I.

Meggyilkoltak Szekszárdon egy idős férfit

2007.03.28

SZEKSZÁRD Vérbe fagyva találtak lakásán tegnap reggel egy 80 éves idős férfit, akit nyilvánvalóan meggyilkoltak az előző éjszaka. Mártonné Kasler Sarolta, a megyei rendőr-főkapitányság szóvivője elmondta, reggel 9-kor találták meg az áldozatot. További részletekről még nem kívánt nyilatkozni. A rendőrség megkezdte a nyomozást ismeretlen tettes ellen, nyereségvágyból elkövetett emberölés ügyében. Meg nem erősített információink szerint már közel állnak az ügy megoldásához. ■ I. I.

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

OSZTERMÁJER JÁNOS mezőgazdász

életének 80. évében tragikus körülmények között elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatója 2007. április 6-án, pénteken, 13 órakor lesz a szekszárdi alsóvárosi temetőben. Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik utolsó útjára elkísérik. Minden külön értesítés helyett.

A gyászoló család

153986 2007.04.02

Potoczky Ivánné sz. Osztermayer Mária írásbeli közlései a 2007. május 18-án írt levelében:

„Osztermayer János mezőgazdász volt. Gyilkosság áldozata lett Szekszárdon. Felesége Szőke Ilona, akinek az első férje Keidl József volt.

Osztermayer Ilona vegyész volt.

Potoczky Iván, mezőgazdász, a fiuk, ifj. Iván ügyvéd Pakson, a Vak Botytyán u. 34-ben.

Osztermayer Ferenc mezőgazdász, a felesége, Farkasdi Éva fodrász. A leányuk, Mónika közigazdász, a férje, Attila orvos Pakson, a Báthory u. 25-ben.

Osztermayer János (1927)

Osztermayer Mária (1938)

Osztermayer Ferenc (1948)

Osztermayer Gábor (Ferenc fia)
tanár, a felesége, Magdolna tanító
Pakson, a Hősök tere 1/A-ban.”

A Potoczky család síremléke(K)

*Osztermayer Mária (1938),
a férje: Potoczky Iván, és
gyermekük: ifj. Potoczky Iván*

Osztermayer Ferenc (1948–2002) és felesége, Farkasdi Éva (esküvő: 1973. március 10.)

Osztermayer Ferenc (1948–2002) síremléke (F)

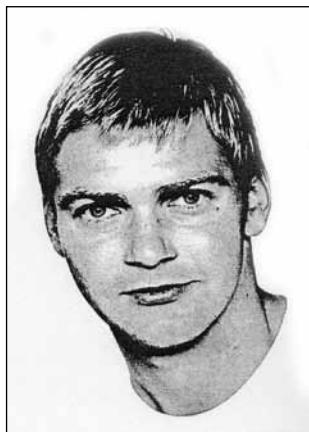

Osztermayer Anna (1949) és férje, Madács György síremléke (F)

Osztermayer Mónika (1976)

Osztermayer Gábor (1978)

Osztermayer Gábor (1978) és felesége, Benedek Magdolna

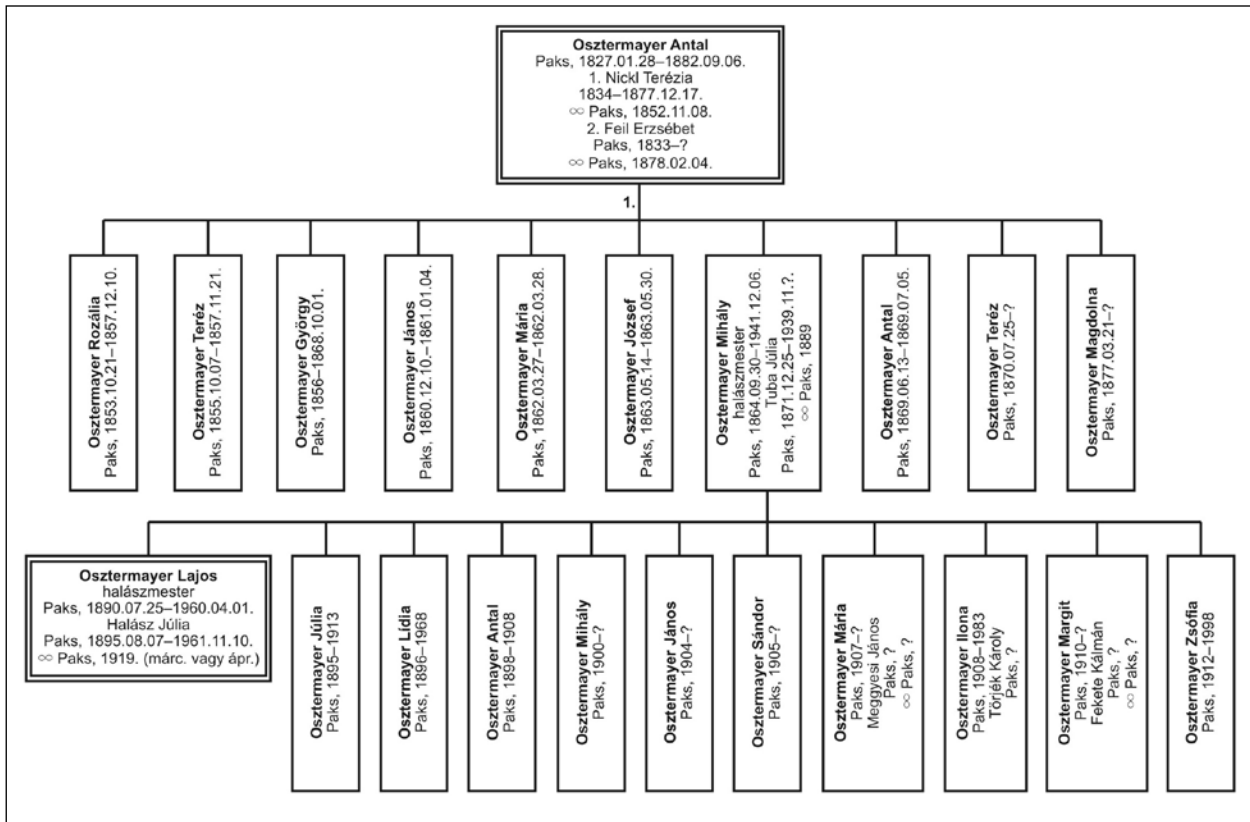

Ifj. Osztermayer Gábor (2004)

Szabó Attila András (2006) és unokatestvére, ifj. Osztermayer Gábor (2004)

4.6. Osztermayer Antal (1827–1882) és családja. Nazarénus Osztermayerek.

XIV. családja
Osztermayer Antal (1827–1882) bogárnemester családja

A Tuba-ház Pakson (Dózsa Gy. u. 99.)

A tulajdonos: Tuba János (1845–1917) és neje, Kopasz Zsófia (1853–1914). 1870-ben kötöttek házasságot. E házasságból született leányuk, Julianna (1871. december 25–1939. november) és Imre (?) kosárfonó. Tuba Julianna és Osztermayer Mihály (1864. szeptember 30–1941. december 16.) házasságkötése után ők is itt laktak. Később Osztermayer Lajos (1921) 1951-ben második házasságot kötött Tuba Terézszel (1923), Tuba Imre lányával, szintén ebben a házban lakott kisegítésként, az épület elejében, akik később, 1954-ben a Zsíros-közben vettek telket és építkeztek. E háznak későbbi örököse a tulajdonos fia: Tuba Imre kosárfonó. A képen látható járókelők ismeretlenek. A ház 1975-ben városrendezés miatt kisajátításra került. Jelenleg az Energetikai Szakközépiskola „tornyos” főbejárata van itt, csak a rácsos kapu jelzi a Zsíros-köz átjárót. (Megjegyzés: A Zsíros-köz jobb oldalán rendezett négyszögletes ház kökerítéssel Tuba János kőműves háza, aki szintén Tuba Julianna testvére volt.)

Osztermayer Mihály (1864) a házasságkötése után Júliával, aki 1895-ben született, hajóra szállt, hogy Amerikában dolgozhasson, illetve pénzt keressen. Egy hónapos időszakra ment, ültetvényeken dolgoztak, ez 1913-ban volt. Valószínű, hogy ez volt az az időszak, amikor annyi pénzt tudott szerezni, hogy a Villany u. 33-as házat megvegye, és elköltözött a Dózsa Gy. utca 99-ből ide. Amikor Amerikából hazaérkeztek, Júlia megbetegedett, gümőkórba esett, majd 18 évesen meghalt.

Amerikába még egyszer kiment, akkor már egyedül volt. Hazajövele után annyi pénzt tudott keresni, hogy meg tudta venni a Kondor-tavat és környékét, ami 24 kat. hold terület volt.¹

¹ Fülöp Márta közlése

Osztermayer Mihály és Tuba Júlia családi háza Pakson, a Villany u. 33-ban. A kép az utca felől készült. A képen az unoka, Törjék Győző, kinek édesanyja Osztermayer Ilona (1908) volt. A másik férfi a dédunoka, Fülöp Ferenc, Márta öccse, kiknek édesanyja Osztermayer Ilona (1925) volt.

Osztermayer Mihály és Tuba Júlia háza az udvar felől.

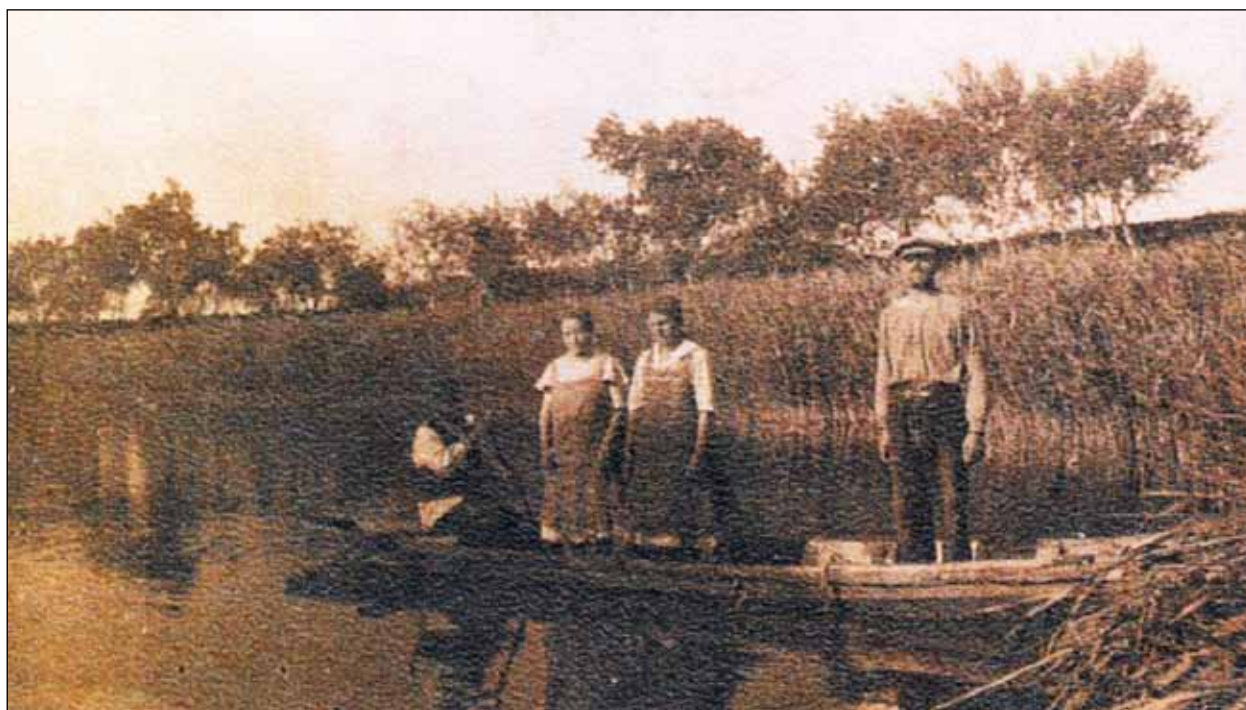
*Tuba Júlia (1871. december 25–1939. november) és
Osztermayer Mihály (1864. szeptember 30–1941. december 16.)*

*A kép 1920-ban készült Osztermayer Mihályról és Tuba Júliáról, a gyermekeikkel.
Álló sor, balról jobbra: Mária (1907), Halász Júlia és férje, Osztermayer Lajos (1890), Ilona (1908),
Sándor (1905), János (1904) és Lídia (1895).
Ülő sor, balról jobbra: Zsófia (1912), Tuba Júlia (1871), Osztermayer Mihály (1864) és Margit (1910)*

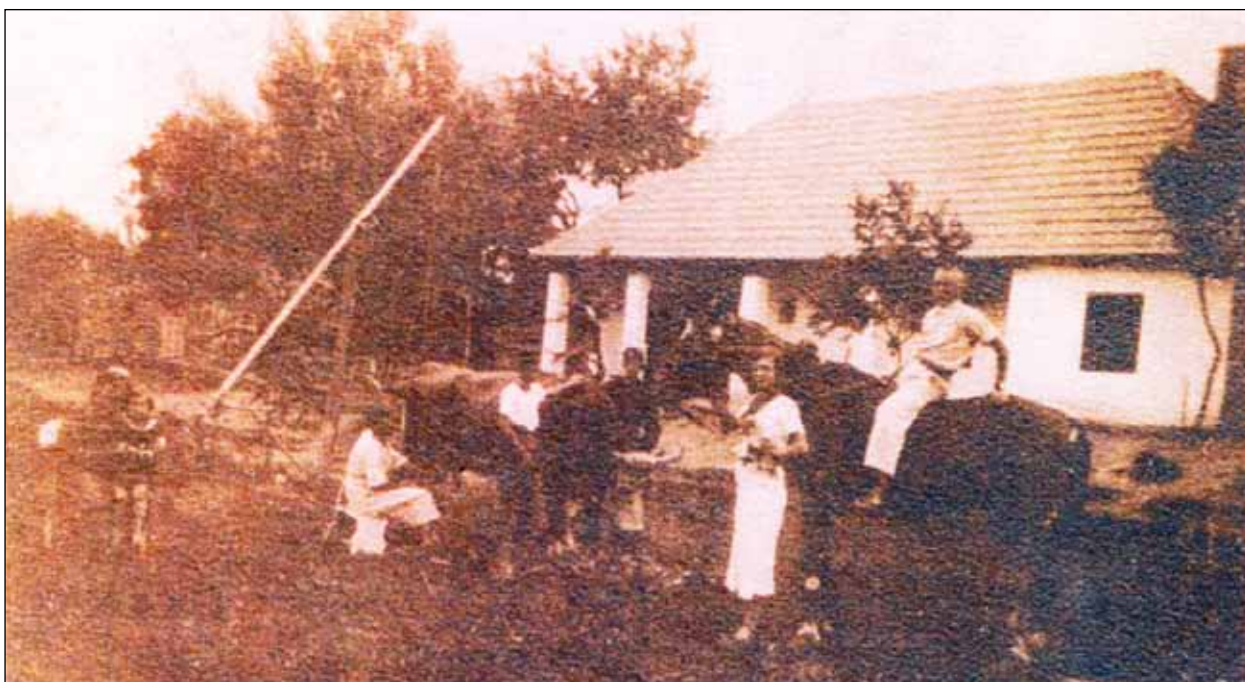
*Osztermayer Mihály (1864) gyermekei idősebb korukban. A képek 1960 és 1970 között készültek.
Fent: Zsófia (1912), Lajos (1890), János (1904) és Lidia (1896).
Lent: Margit (1910), Mária (1907) és Ilona (1908).*

Halászok. A tulajdonos Osztermayer Mihály (1864) az evezős. Az állók, balról jobbra: Osztermayer Mária (1907), Osztermayer Lajosné Halász Júlia (1895), Osztermayer Lajos (1890). A fénykép a Kondori-tónál készült.

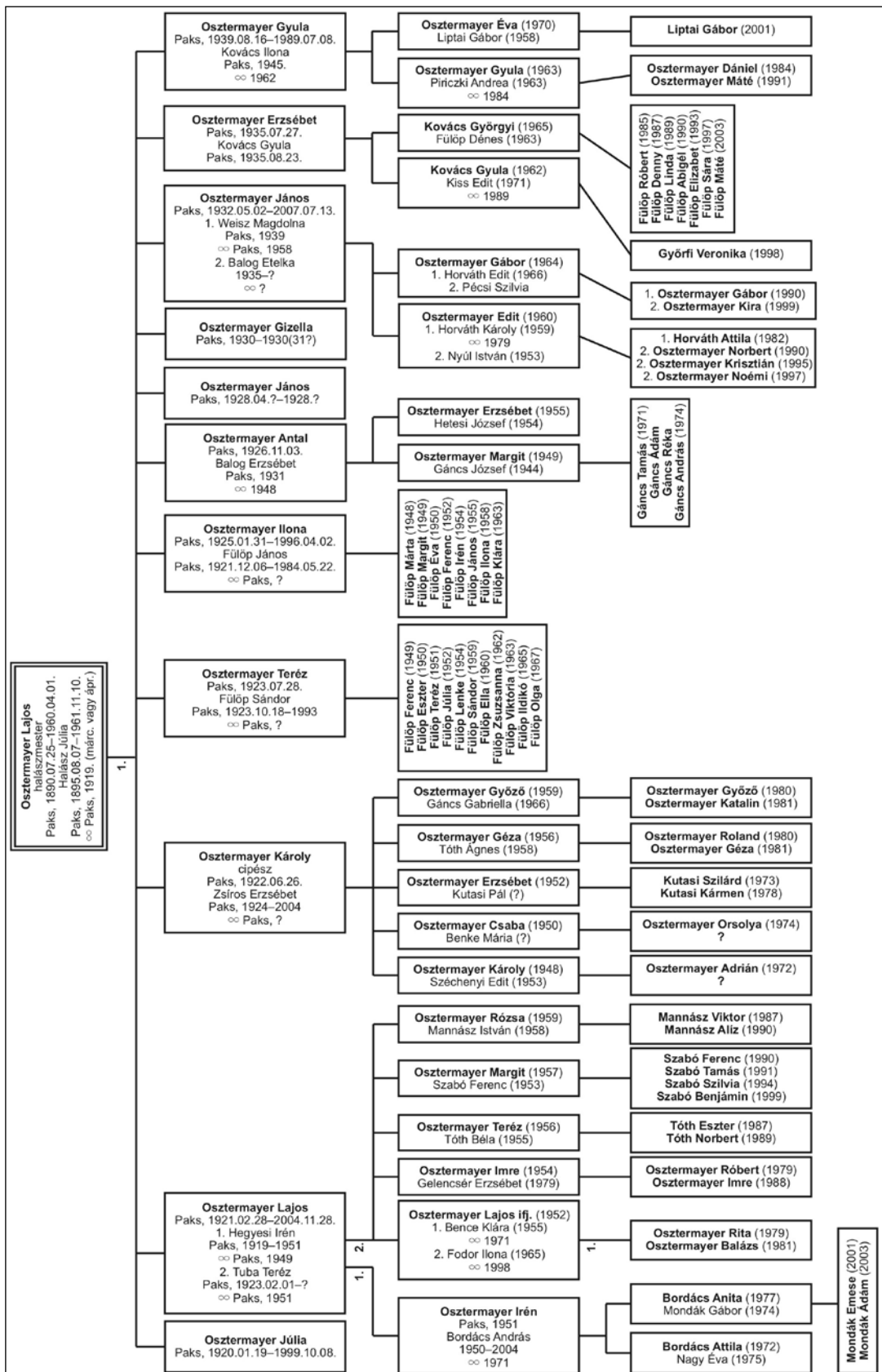

*Halászok. A halászati vállalkozás tulajdonosa Osztermayer Lajos (1890), aki a képen jobbról a harmadik.
A halászati terület Dunapentelétől (ma Dunaiújváros) a Gemenci-erdőig tartott.
Két ladikkal dolgoztak, és öt fő béreslegénnyel. A kép 1920 körül készült a Dunán.*

Az Osztermayer-tanya Osztermayer Mihály unokáival

4.6.1. Osztermayer Lajos (1890–1960) és családja

XV családja
 Osztermayer Lajos (1890–1960) családja

A Fülöp család. Balról jobbra: Éva, János (1955–1998), Márta, Margit, Klári, Gyuri, Ilona, Ferenc és Irén. A szülők: Fülöp János (1921–1984) és Osztermayer Ilona (1925–1996). A kép 1981-ben készült, Gyuri és Klári eljegyzésén.

*A kép 2003-ban készült a Fülöp család sírjánál.
A sírban nyugszanak: Fülöp János (1921–1984), Fülöpné Osztermayer Ilona (1925–1996) és ifj. Fülöp János (1955–1998). A képen balról jobbra: Klári, Ilona, Ferenc, Margit, Márta, Irén és Éva.*

*Fülöp Márta az ősi ház udvarán, Paks, Györkönyi u. 19. (1997-ig).
A képen látható Márta és apai nagynénje, Fülöp Katalin.*

*Nádas fászfészter a Fülöp-háznál. Fülöpné sz. Osztermayer Ilona (1925) a Pompás nevű lóval.
A kocsin az utazóközönség: a gyerekek és még két vendég. A kép 1970-ben készült.*

Osztermayer Lajos (1890) és a családtagok. Balról jobbra: Károly (1922), Lajos (1921), az anya, Halász Julianna (1895), a pólyában János (1932), az apa, Osztermayer Lajos (1890), Júlia (1920), a szélen Teréz (1923), a pólyás előtt Antal (1926), mellette Ilona (1925). A családi kép 1932-ben készült.

Osztermayer Lajos (1890) és családja 1958-ban.
 1. Erzsébet (1935), 2. Gyula (1939), 3. Ilona (1925), 4. János (1932), 5. Károly (1922), 6. Lajos (1921),
 7. Teréz (1923), 8. Antal (1926) és 9. Júlia (1920). Ülnek a szülők: Halász Júlia (1895) és Osztermayer Lajos (1890).

Osztermayer Lajos (1890) családi háza (nyilakkal jelölve) az 1940-es jeges áradáskor. A ház a jobb oldalon a harmadik nádfedeles épület. Ezt az utcát ekkor Báró utcának hívták, most Táncsics utca a Sík sor utca sarkán.

Osztermayer Lajos Káucsis 10
 folyó évi április hó 1 n. életének 70 évében meghalt.
 Felejtethetlen halottunk földi maradványait folyó évi április hó 3 n.
 2 óraker a lakóházból temető halottasházából, a ~~róm. kat.~~ vallás szerint
 helyeztetjük örök nyugalomra. Nazarénus
 A gyászmisét folyó évi hó n óraker
 mutatattjuk be. Paks, 1960 április hó 1 n. Községi Könyvtár
Virág utca végén
(Kutyahegyi)

Osztermayer Lajosné Káucsis 10
 folyó évi november hó 10 n. életének 66 évében meghalt.
 Felejtethetlen halottunk földi maradványait folyó évi november hó 12 n.
 2 óraker lakóházból temető halottasházából, a ~~róm. kat.~~ vallás szerint
 helyeztük örök nyugalomra. Nazarénus
 A gyászmisét folyó évi hó n óraker
 mutatattjuk be. Paks, 1961 évi november hó 10 n. Községi Könyvtár
Virág utca végén
(Kutyahegyi)

Drága sírköveimet áthelyeztük a def. temetőbe.
1975. április 19.
 A fájdalom megijjult, csak az a vigasztunk,
 Látnuk még mi egykor egymást,
 Ha jól virtunk a harcban. Anyám segít meg.
O. Júlia

A Krisztusban hívő nazarénus vallást az iparos vándorlegény, Hencsei Lajos hozta be Paksra, ahol 1883–1884-ben kezdtek a hívek csatlakozni. Magyarországon csak 1977. március 16-i hatállyal lett törvényesen elismert vallásfelekezet.

Osztermayer Mihály (1864–1941) katolikus vallásban született. 1889-ben házasságot kötött Tuba Júliával, aki református szülők leánya volt. Később mindketten áttértek a nazarénus hitre. A házasságukból született gyerekek református iskolába jártak. Ez az oka, hogy a római katolikus anyakönyvekben nem szerepel Mihályon (1864) kívül senki, más anyakönyvekbe íródtak. A meghaltak viszont a református temetőben nyugodtak, egészen az 1975-ben történt temető-felszámolásig. Ez a temető Pakson a Fehérvári úti temető másik végén, a Virág utca felől nyílt. A megmentett (exhumált) síroknak a nazarénusok kaptak egy parcellát. Ez a nazarénusok temetkezési helye jelenleg.

Fülöp Márta, Osztermayer Lajos (1890) unokája, Fülöp János és Osztermayer Ilona leánya, a paksi nazarénus templom gondnoka, az alábbiakat közölte írásban 2007-ben:

„Halottaink áthelyezésére azért döntött úgy a család, mert a temetőt bezárta a községi elöljáróság. Mi, Osztermayer Lajos (1890) és Halász Julianna (1895) utódai úgy döntöttünk, hogy átvisszük őket egy kulturáltabb temetőbe, mivel a nazarénusokat a református felekezeti temetőbe befogadták, így itt vett a család egy sírhelyet és egy új koporsót, amit lovaskocsival kivittünk a »Kutyahegyi« sírokhoz. Gyerekei és unokái sajátkezűleg felszedték a csontokat. Az ismertető jeleket felismerve láttuk előbb a nagymama haját és csontját, majd a nagypapa térdkalácsába beépített műanyag csövet (ugyanis mint halászember állandóan vizen volt, télen is a nádvágáskor) a megfázástól állandósult a baja (halálát is ez okozta), szivatták le a térdéből a váladékot. Azután lezárt koporsóban átvittük a már kiásott sírba, ami ott látható most is a református temetőben. Itt adtunk tiszteletet emléküknak. Később ide került, a közös családi sírba még két gyermekük is: Osztermayer Júlia (1920–1999) és Osztermayer János (1935–2007). A sír helye: jobb oldalon a 64. sír.”

Osztermayer Lajos (1890) gyermekei, Károly (1922) és Lajos (1921) a front előtt

Osztermayer Lajos (1921) 1944-ben a fronton.

Osztermayer Károly (1922), Gyula (1939) és Osztermayer Lajos (1890) neje, Halász Júlia (1895)

**СОЮЗ ОБЩЕСТВ КРАСНОГО КРЕСТА И КРАСНОГО ПОЛУМЕСЯЦА
СССР**

Почтовая карточка военнопленного
Carte postale du prisonnier de guerre

Бесплатно
Franc de port

Кому (Destinataire) Öztermayer Lajos nénié

Куда (Adresse) Magyarország - Tolna megye
(страна и город, ул. на, № дома, округ, село, деревня)
Pécs Gyáró utca 10 sz.

Отправитель (Expéditeur) Öztermayer Lajos katon.

Фамилия и имя военнопленного
Nom du prisonnier de guerre

Почтовый адрес военнопленного C.C.C.P.

Adresse du prisonnier de guerre Lager 7362

1944. VIII. 31. előtt O. T. k. s

Feljegyzések.

Kaposváról.

Lajosunk elment a hartra 1944. II. 1.

Es harajött 1944. VII. 25. legyomást kapott

Es újra elment 1944. XI. 10. Dronovszágháza

Es a jó Istén hara kotta 1948. VIII. 16.

Károsi Er. re bevonult 1943. X. hó.

Károsi elment frontra 1944. VIII. 20.

Megjött Szekesfehervárról 1945. VI. 25.

Május 9.

Drága otthon!

Röviden tudatom hoztatásomat, meg
azt is kérem, hogy ö megörzöt mind
szépen. Kiben bírok - ha tovább kel
maradnom e viharos seregben.

Végül kelten sok levelet küldöt.

Szer. közi Lajos.

*Osztermayer Lajos családja 1943-ban, a front előtt. Álló sor, balról jobbra: Ilona, Júlia, Lajos, Károly, Teréz és Antal.
Az első sor: Erzsike, Halász Júlia, Gyula, Lajos (az apa, 1890) és János.*

*Osztermayer testvérek: Ilona, Károly, Teréz, Lajos és Júlia.
A kép 1948-ban készült, a front után.*

Osztermayer Lajos (1921) kislányával, Irénkével (az 1. házasságából). Tuba Teréz (1923), karján ifj. Osztermayer Lajos (1952, a 2. házasságából). A kép a Tuba-ház udvarán készült, Pakson, a Dózsa Gy. u. 99-ben.

Várakozás a menetrend szerinti Budapest-Paks-Mohács-Apatin hajójáratra. A képen Osztermayerné, Halász Júlia testvérei.

Osztermayer Lajos (1921) és Tuba Teréz (1923) sírja (F)

*Osztermayer Lajosné sz. Halász
Júlia. Őlében ifj. Osztermayer
Lajos (1921. februári születésű).
A kép 1921 őszén készült.
Néhány évvel korábban Júlia
Pakson a szépségverseny
4. díjának nyertese volt.*

*A kép id. Osztermayer Lajos és Halász Júlia
félíg kész sírjánál készült, 1984-ben, Fülöp
János temetésekor.
Balról jobbra: Júlia, ifj. Lajos, Károly, Teréz,
Ilona, Antal, János, Erzsébet és Gyula.*

*Osztermayer Lajos (1890) és Halász Júlia gyermekei 1994-ben.
Julianna, Lajos (1921), Károly, Teréz, Ilona, Antal, János és Erzsébet.
Gyula (1939) nincs a képen, mert 1989-ben meghalt.*

*Osztermayer János (1932–2007)
hentesként dolgozott 1952-től
1995-ig a Paksi Konzervgyárban,
konyhai előkészítő volt. Olykor
böllérként telente napi egy-két
disznó feldolgozását is elvállalta.*

*A kép ifj. Osztermayer Lajos (1921–2004) temetése napján készült
a még életben lévő testvéreiről: Antal, János, Károly, Teréz és Erzsébet.*

5. OSZTERMAYER MIHÁLY (1791–1852) ÉS MÁSODIK FELESÉGE, HAMAN ERZSÉBET LESZÁRMAZOTTJAI¹

5.1. Osztermayer Katalin (1835–1904) és családja

Osztermayer Katalin Pakson született, 1835. augusztus 27-én, és ugyanott hunyt el 1904. március 4-én. 64 évig élt. Férje Cseh István vízimolnár volt, aki szintén Pakson született, 1833. december 26-án, és ugyanott hunyt el 1894. január 22-én. Házasságkötésük Pakson volt, 1854. május 9-én.

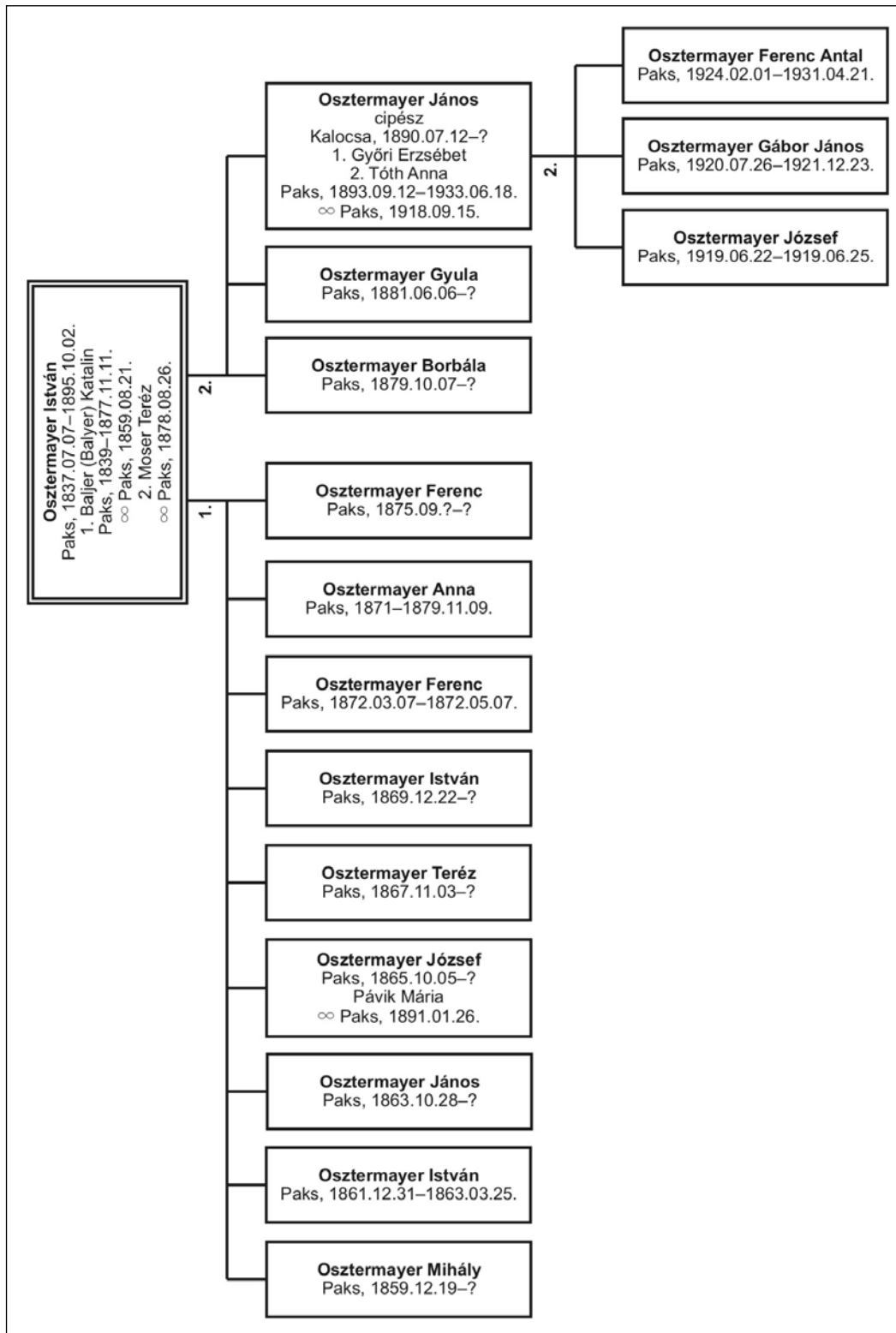
Osztermayer Katalin leszármazottjairól a szerzők nem tudnak információkat.

*Osztermayer Katalin (1835–1904) sírja.
Neve a középső sírkő alsó részére van vésve, rosszul olvasható (K)*

¹ Lásd az I. családfát a 24. oldalon!

5.2. Osztermayer István (1837–1895) és családja

XVI. családja

Osztermayer István (1837–1895) családja. A család tagjairól a szerzőknek nincs több információjuk.

6. EPILÓGUS

*A múltat tiszteld a jelenben,
s tartsd a jövőnek.*
(Vörösmarty Mihály)

*Minél messzebbre nézel hátra,
annál messzebbre látsz előre.*
(Winston Churchill)

*Múlt nélkül nincs jövő,
s mennél gazdagabb a múltad,
annál több fonálon kapaszkodhatsz a jövőbe.*
(Babits Mihály)

Több éves gyűjtőmunkával ennyit tudtunk elvégezni.

A megkezdett kutatást tovább lehet folytatni, pontosítani, kiegészíteni, bővíteni egyrészt a kimaradtakkal, másrészt pedig a család szaporodásából származó új adatokkal. Az idő halad, események sokasága történik majd a paksi Osztermayerekkel is, reményeink szerint többségükben örömteli.

Reméljük, munkánk többeknek örömet fog okozni, és akadnak majd olyan családtagok, akik folytatni fogják kutatásainkat, akik szemében értéket képvisel a múlt, a számos nehézség ellenére. Az Osztermayer családban is sok gyermek halt meg, néhány tragédia is történt, ennek ellenére példát mutattak a sok-sok gyermek vállalásával. Mindig bíztak a szebb jövőben, optimizmusuk öröme ma is kisugárzik a család tagjaiból.

Reméljük, hogy kis könyvünk más paksi családokat is megihlet majd, és ők is megírják ősük rövid történetét. Ez ezért is érdekes lehet, mert a régi paksi családok keveredtek egymással házasságaik révén, így egy család történetének kutatásakor más családokról is szerezhetünk adatokat. Könyvünkben is szerepelnek az Osztermayereken kívül más, bajor földről Paksra telepített családok leszármazottjai.

Paks, 2016 pünkösdjén

a szerzők

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] Németh Imre – Somogyi György – Koch József: *Paks nagyközség monográfiája*. Paks nagyközségi Tanács, Paks, 1976.
- [2] Beregyei Miklós (szerk.): *Paks köztéri szobrai és emlékei*. Jámbor Pál Társaság, Paks, 2010.
- [3] Kernné Magda Irén – Bencze Barnabás – Kövi Gergő: *Képeskönyv. A régi Paks*. Paks Város Önkormányzata, Paks, 2013.
- [4] Jantner József: *Családi krónika – 2010*. Kézirat.
- [5] *Paks városi Múzeum honlapja*
- [6] *Paks város önkormányzatának honlapja*
- [7] *Paks – Jézus Szíve Plébánia honlapja*

A dunamenti svábok címerének leírása¹

A sas széttárt szárnyaival védelmezi a pannon vidéket, a volt római provinciát, utalva a német-római császár mindenkori kötelességére, hogy óvja birodalma északi határát. Nagy Károly a IX. században választotta császári szimbólumnak a sast, s a XII. század óta az erőt és az egységet jelképezi a német címerpajzson. A hullámzó szalag a Dunát jelenti, őseinknek, egy új etnikai csoportnak a végzetét, a folyót, amelyen „ulmi skatulyákon” ereszkedtek le, hogy két partján letelepedjenek, benépesítve a Közép-Duna vidékét az észak-nyugati Rába folyótól, a dél-keleti Vaskapuig. Az alsó részben a Temesvári vár, mint császári szimbólum, a birodalom védelmét jelképezi a törökök ellen. A vár felett a jobb oldalon a félhold az iszlám szimbóluma, Európa török megszállását idézi. Bal oldalt, a felkelő nap Krisztusra utal, a fényt, a győzelmet jelöli, Európa új kezdetét. A törökök feletti teljes győzelmet a pannon medence XVIII. században történt német betelepítése jelenti. Az erőd hat tornya a dunamenti-svábok által elfoglalt hat területre utal: Észak-Nyugati Középhegység, Schwäbische Türkei (Barnya-Tolna megye), Szlavónia, Bácska, Bánát és Szatmár-Máramaros. A címer a német nemzeti színekből – fekete, vörös, arany – áll, amelyet kiegészítenek a dunamenti-svábok származtatott színei: a fehér és a zöld. A fehér a svábok békeszeretetét, míg a zöld a reményt jelenti: hogy sikerül a kizsigerelt pannon földet újra termővé és gazdaggá tenni.

¹ A címert lásd a hátsó borítón!

A hagyomány nem a hamu őrzése,
hanem a láng továbbadása.
(Morus Tamás)